

ULKOASIAINMINISTERIÖ

Oikeudellinen osasto

OIK-06

24.02.2004

SUOMEN HALLITUKSEN TOIMINTA EU -TUOMIOISTUINASIOISSA JA KOMISSION VALVONTA-ASIOISSA 1.1.-31.12.2003

Ulkoasianministeriön oikeudellinen osasto lähettää oheisena eduskunnan Suurelle valiokunnalle tiedoksi selvityksen Suomen hallituksen toiminnasta Euroopan yhteisöjen tuomioistuimissa vireillä olevissa asioissa sekä komission Suomea kohtaan käynnistämistä valvontamenettelyistä ajalla 1.1.–31.12.2003.

Osastopäällikkö

Irma Ertman

Yksikön päällikkö

Tuula Pynnä

LIITTEET

EU-tuomioistuinasiat –yksikön selvitys ajalta 1.1. -31.12.2003

TIEDOKSI

UMI, VSI

AVS-HAL

OIK-01, OIK-05

ULKOASIAINMINISTERIÖ

Oikeudellinen osasto

EU-tuomioistuinasiat

Suomen hallituksen toimet Euroopan yhteisöjen tuomioistuimissa vireillä olevissa asioissa sekä komission Suomea vastaan käynnistämässä valvonta-asioissa ajalla 1.1.–31.12.2003

SISÄLLYS

1	YLEISTÄ.....	4
2	TUOMIOISTUINASIAT.....	5
2.1	ENNAKKORATKAISUASIAT	5
2.1.1	Tuomiot.....	5
2.1.2	Julkiasiamiehen ratkaisuehdotukset.....	12
2.1.3	Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat.....	14
2.2	SUOMEA VASTAAN NOSTETUT KANTEET	21
2.2.1	Tuomiot.....	21
2.2.2	Julkiasiamiehen ratkaisuehdotukset.....	23
2.2.3	Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat.....	23
2.3	SUOMEN NOSTAMAT KANTEET.....	25
2.4	VÄLIINTULOT	26
2.4.1	Tuomiot.....	26
2.4.2	Julkiasiamiehen ratkaisuehdotukset.....	27
2.4.3	Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat.....	27
2.5	VALITUSASIAT	32
2.6	LAUSUNTOPYYNNÖT	32
3	VALVONTAMENETTELYT	32
3.1	VIRALLISET HUOMAUTUKSET.....	33
3.2	PERUSTELLUT LAUSUNNOT.....	38
4	NOTIFIKAATIOT	42

YLEISTÄ

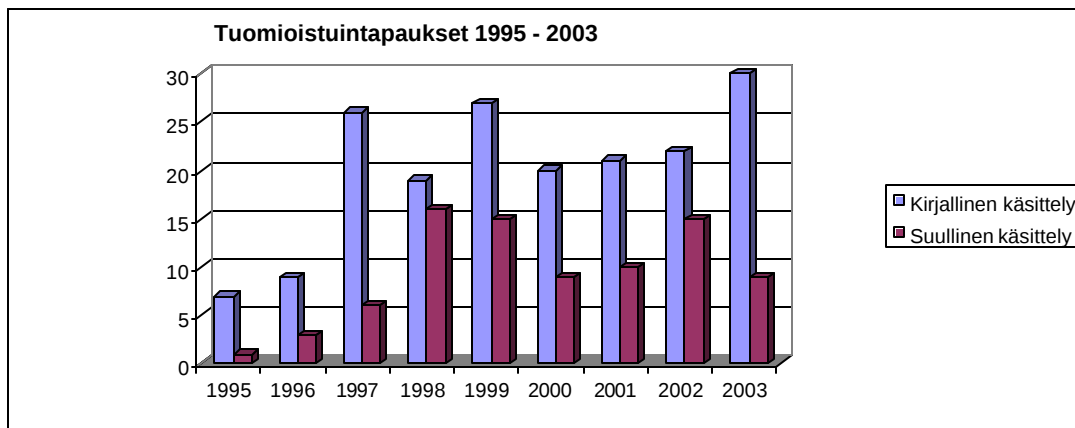
EU-tuomioistuinasiat -yksikön tehtäväkenttä jakautuu kahteen osaan. Yksikkö edustaa Suomen valtiota yhteisöjen tuomioistuimessa. Yhteisöjen tuomioistuimessa Suomi toimii monessa roolissa. Suomi voi olla vastaajana, kantajana tai väliintulijana, sekä esittää kirjallisia ja suullisia huomautuksia. Toisaalta yksikkö vastaa komission kirjelmiin sen Suomea kohtaan aloittamissa valvonta-asioissa. Nämä asiat liittyvät komission tehtävään valvoa, että jäsenvaltiot noudattavat yhteisön oikeutta.

Yhteisöjen tuomioistuimen rooli yhteisön oikeuden kehittäjänä ja yhtenäisyyden turvaajana on merkittävä. Sen käsittelemillä asioilla on suuri vaikutus jäsenvaltioiden keskeisiin intresseihin. Vuonna 2003 Suomi osallistui yhteisöjen tuomioistuimessa useaan Suomen kannalta merkittävään asiaan.

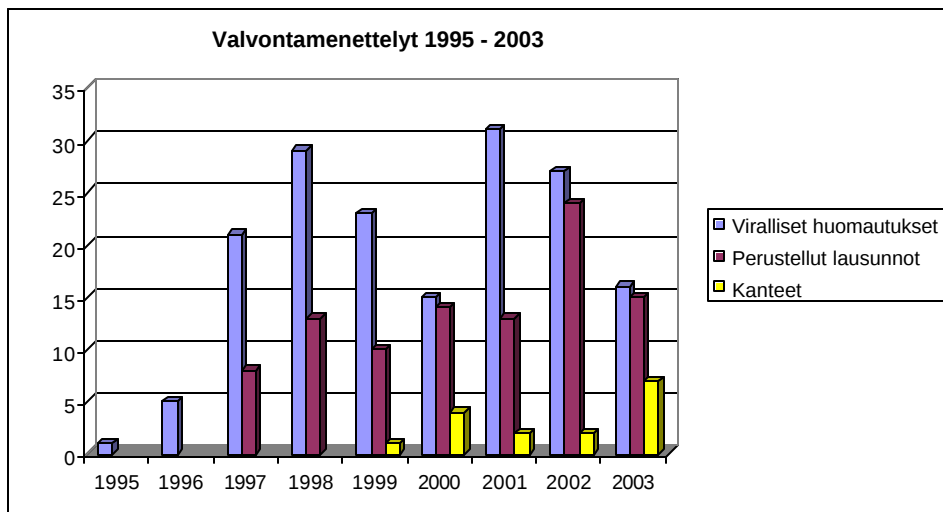
Suomi antoi kirjelmän KHO:n tekemässä ennakkoratkaisupyyntönsä, jossa on asetettu kyseenalaiseksi Suomen yhtiöveron hyvitysjärjestelmä. Kirjallisia huomautuksia esitettiin myös mm. useissa terveyspalvelujen liikkuvuutta ja unionin kansalaisuuden vaikutuksia koskevista asioista. Suullisessa käsittelyssä puolustettiin Suomen arpajaisvoittojen verovapautta ja ulosottojärjestelmää. Suomalaisissa ennakkoratkaisuasioissa annettiin tuomioita ja julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksia. Suomen kannalta merkittävä oli lisäksi yhteisöjen tuomioistuimen Saksaa koskeva ratkaisu, jonka mukaan pakollisen asevelvollisuuden kohdistuminen vain miehiin ei ole yhteisön oikeuden vastaista.

Myös komission Suomea vastaan nostamissa rikkomusasioissa annettiin tuomioita. Lintujen erityissuojelualueita koskevassa asiassa tuomioistuin tuomitsi Suomen lintudirektiivin rikkomisesta, koska Suomi ei ollut ilmoittanut ajoissa riittävästi lintualueita Natura-verkostoon. Tuomioistuin ei kuitenkaan hyväksynyt komission vaatimuksia eräiden nimenomaisesti mainittujen alueiden osalta. Kuivarehujen arvonlisäverovapautta koskevassa asiassa julkisasiamies asettui Suomen kannalle.

Suomea vastaan nostettiin seitsemän uutta kannetta. Näistä merkittävimmät koskivat toisessa jäsenvaltiossa rekisteröityjä työsuhteajoneuvoja ja lintujen kevätmetsästystä. Lisäksi kanteita nostettiin liikakalastuksesta ja eräiden direktiivien täytäntöönpanon myöhästymisestä.

Uusia valvontaprosesseja Suomea vastaan aiheuttivat mm. Suomessa sovellettava väkiviinan tuontikielto ja autoverolainsäädäntö. Komissio jatkoi aiemmin aloittamiaan valvontamenettelyjä perustellulla lausunnolla mm. väliaikaisia rekisterikielpeä koskevaa lainsäädäntöä sekä liito-oravia ja E 18-moottoritietä koskevissa asioissa.

Suomen asiamiehinä yhteisöjen tuomioistuimessa on toiminut EU-tuomioistuinasioiden johtaja Tuula Pynnä, ja hänen sijaisenaan lainsäädäntöneuvos Alice Guimaraes-Purokoski. Tuomioistuin- ja valvonta-asioita koskevat Suomen kannat on käsitelty EU-asioiden komiteassa, sen alaisissa jaostoissa ja EU-ministerivaliokunnassa. Suomen hallituksen kannanotot on valmisteltu ulkoasianministeriön johdolla toimivissa eri ministeriöiden edustajista koostuvissa työryhmissä.

Jäljempänä on lyhyesti selostettu kertomuskautena esillä olleet tuomioistuin- ja valvonta-asiat sekä Suomea koskevat tuomiot ja julkisasiamiesten ratkaisuehdotukset. Uusimmat tuomiot ja julkisasiamiesten ratkaisuehdotukset ovat nähtävissä internet-osoitteessa <http://curia.eu.int/fi/content/juris/index.htm>.

TUOMIOISTUINASIAT

ENNAKKORATKAISUASIAT

Seuraavassa esitellään ensin ne EY 234 artiklaan perustuvat ennakkoratkaisuasiat, joiden käsittelyyn yhteisöjen tuomioistuimessa Suomi on aikaisemmin osallistunut ja joissa on annettu tuomio (2.1.1 jakso) tai julkisasiamiehen ratkaisuehdotus (2.1.2 jakso) kertomuskautena. Tämän jälkeen käydään läpi ne vireillä olevat ennakkoratkaisuasiat, joiden käsittelyyn Suomi on kertomuskautena osallistunut esittämällä kirjallisia tai suullisia huomautuksia (2.1.3 jakso).

Tuomiot

1. Asia C-245/00, *Stichting ter Exploitatie van Naburrijge Rechten SENA vastaan Nederlandse Omroep Stichting NOS*

Ennakkoratkaisupyyntö **kohde:** Vuokraus- ja lainausdirektiivi 92/100/ETY – Kohtuullisen kertakorvauksen käsite

Asian käsittely: Alankomaalaisen tuomioistuimen tekemä ennakkoratkaisupyyntö koskee vuokraus- ja lainausdirektiiviä, jonka mukaan käyttäjän on maksettava kohtuullinen kertakorvaus, jos äänitettä käytetään yleisradiointiin tai muuhun välittämiseen yleisölle. Tuomioistuin kysyy, onko kohtuullinen kertakorvaus yhteisön oikeuden käsite, jota on sovellettava samalla tavalla kaikissa jäsenvaltioissa.

Suomi totesi kirjallisissa huomautuksissaan (22.11.2000), että "kohtuullinen kertakorvaus" ei ole yhteisön oikeuden käsite. Koska direktiivissä ei ole säännelty korvauksen määräytymisestä, se jää ratkaistavaksi kansallisella tasolla.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Tizzanon* 26.9.2002 antama ratkaisuehdotus oli Suomen linjan mukainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 6.2.2003 Suomen kannan vastaisesti, että kohtuullisen kertakorvauksen käsitettä on tulkittava yhdenmukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa.

2. Asia C-326/00, *Idryma Koinonikion Asfalisseon (IKA) vastaan V. Ioannidis*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Yhteisön sosiaaliturva-asetus (ETY) N:o 1408/71 – Eläkeläisten oikeus saada tarvitsemansa hoitoa toisessa jäsenvaltiossa

Asian käsittely: Kreikkalaisen tuomioistuimen esittämä ennakkoratkaisupyyntö koskee eläkeläisen oikeutta saada sairaanhoitoa. Kreikassa voidaan toisessa jäsenvaltiossa kertyneet hoitokulut korvata vain, jos sairaus on ilmennyt yllättäen henkilön oleskellessa ulkomailla ja kulut hyväksytään jälkeenpäin.

Suomi katsoi asian suullisessa käsittelyssä (10.9.2002), että Kreikan lainsäädäntö on yhteisön oikeuden vastainen. Eläkeläisiin on sovellettava sosiaaliturva-asetuksen 31 artiklaa, kun he sairastuvat toisessa jäsenvaltiossa. Säännöksen nojalla eläkeläiset saavat kaiken tarvitsemansa hoidon, eikä kustannusten jälkikäteiselle korvaamiselle siten voida asettaa hoidon tarpeen kiireellisyyteen liittyviä ehtoja.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Ruiz-Jarabo Colomerin* 15.10.2002 antama ratkaisuehdotus oli Suomen kannan mukainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 25.2.2003 Suomen kannan mukaisesti, että Kreikan lainsäädäntö on yhteisön oikeuden vastainen.

3. Asia C-186/01, *Alexander Dory vastaan Saksan liittotasavalta - Kreiswehrrersatzamt Schwäbisch Gmünd*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Tasa-arvodirektiivi 76/207/ETY – Asevelvollisuuden säätäminen ainoastaan miehille

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin on esittänyt ennakkoratkaisupyyntöä asiassa, jossa kantaja kiistää velvollisuutensa suorittaa asevelvollisuus. Tuomioistuin kysyy, onko Saksan asevelvollisuus, joka koskee ainoastaan miehiä, ristiriidassa yhteisön oikeuden ja erityisesti tasa-arvodirektiivin kanssa.

Suomen kirjallisissa (23.8.2001) ja suullisissa (16.4.2002) huomautuksissa todettiin, että jäsenvaltioille kuuluu puolustuspoliittisista perusratkaisuista päättäminen. Tasa-arvodirektiiviä ei sovelleta, sillä kyse ei ole sotilasammatin harjoittamisesta eikä ammattiurasta, vaan yleisestä maanpuolustusvelvollisuudesta.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Stix-Hacklin* 28.11.2002 antama ratkaisuehdotus oli Suomen kannan mukainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 11.3.2003 Suomen kannan mukaisesti, että Saksan lainsäädäntö ei ole ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa.

4. Asia C-426/01, *S.A. Société Accea Finance vastaan Christian Giner*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Kulutusluottodirektiivit 87/102/ETY ja 90/88/ETY

Asian käsittely: Ranskalainen tuomioistuin kysyy, pyritäänkö kulutusluottodirektiiveillä ainoastaan suojaamaan kuluttajia, vai myös järjestämään luottopalveluiden yhteismarkkinat ja säätelemään niitä.

Suomen esittämissä kirjallisissa huomautuksissa (15.2.2002) todettiin, että kulutusluottodirektiiveillä ei ainoastaan pyritä suojaamaan yksittäistä kuluttajaa, vaan myös järjestämään luottopalveluiden yhteismarkkinat.

Määräys: *Yhteisöjen tuomioistuimen viidennen jaoston puheenjohtaja* on 27.3.2003 antamallaan määräyksellä kansallisen tuomioistuimen pyynnöstä poistanut asian tuomioistuimen rekisteristä.

5. Asia C-113/01, *Paranova Oy*

Ennakkoratkaisupyyntö: EY 28 ja 30 artikla (tavaroiden vapaa liikkuvuus) – Lääkkeiden rinnakkaistuonti – Suoratuojan myyntiluvan lakkaaminen

Asian käsittely: Suomen KHO kysyy, onko tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten mukaista, että rinnakkaistuotavan lääkevalmisteen myyntilupa lakkaa automaattisesti, kun kyseisen lääkevalmisteen päämyyntilupa on suoratuojan pyynnöstä peruutettu.

Suomen esittämissä kirjallisissa (19.7.2001) ja suullisissa (10.10.2002) huomautuksissa katsottiin, että rinnakkaistuontilupa voidaan määrätä lakkaamaan ilman siirtymäaikaa, jos alkuperäinen myyntilupa on sen haltijan pyynnöstä peruutettu. Lääkkeen myyntilupa perustuu valvontaan, johon liittyvät velvollisuudet kuuluvat suoratuojalle. Kun päämyyntilupa on lakannut, valvontaa ei voida suorittaa.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Jacobsin* 12.12.2002 antama ratkaisuehdotus oli Suomen kannan vastainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 8.5.2003, että rinnakkaistuontilupa voidaan peruuttaa päämyyntiluvan lakatessa vain, jos rinnakkaistuotavan lääkkeen pysyttämisestä markkinoilla aiheutuu vaaraa ihmisten terveydelle. Tuomio oli Suomen kannan vastainen.

6. Asia C-125/01, *Peter Pflücke vastaan Bundesanstalt für Arbeit*

Ennakkoratkaisupyyntö: Palkkaturvadirektiivi 80/987/ETY – Preklusiivisen määräajan soveltuminen maksamattomiin palkkasaataviin – Työntekijöiden suoja

Asian käsittely: Saksalaisen tuomioistuimen esittämä ennakkoratkaisupyyntö koskee kahden kuukauden mittaisen preklusiivisen määräajan soveltumista palkkaturvajärjestelmistä suoritettaviin maksamattomiin palkkasaataviin. Asiassa on kyse siitä, rikkooko määräaika palkkaturvadirektiiviä.

Suomen kirjallisissa huomautuksissa (12.7.2001) todettiin, ettei direktiivissä määritellä palkkaturvamenettelyyn ja palkkaturvan hakemiseen liittyviä kysymyksiä. Jäsenvaltioilla on siten velvollisuus antaa kansallisia hakemiseen ja menettelyyn liittyviä säännöksiä, jotta palkkaturvan tehokkuus kyetään takaamaan. Jos työntekijöillä olisi määräajoista riippumaton oikeus saada palkkasaatavansa suoritetuksi palkkaturvajärjestelmän kautta, voitaisiin maksettavaksi vaatia saatavia, joiden perusteen ja määrän selvittäminen saattaisi vuosien kuluttua olla mahdotonta.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Mischon* 24.9.2002 antama ratkaisuehdotus oli Suomen kannan mukainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 18.9.2003 Suomen kannan mukaisesti, ettei Saksan lainsäädäntö ole yhteisön oikeuden vastainen.

7. Asia C-385/99, *V.G. Müller-Fauré ja E.E.M. Van Riet vastaan Onderlinge Waarborgmaatschappij ZAO Zorgverzekeringen*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: EY 49 artikla (palvelujen vapaa liikkuvuus) – Hakeutuminen hoitoon toiseen jäsenvaltioon – Ennakkolupa

Asian käsittely: Hollantilaisen tuomioistuimen esittämä ennakkoratkaisupyyntö koskee oikeutta saada kansallisesta sosiaaliturvajärjestelmästä korvaus toisessa jäsenvaltiossa saadusta hoidosta. Tuomioistuin kysyy, onko palvelujen vapaan liikkuvuuden vastaista vaatia ennakkoluvan hakemista sairauskassalta.

Suomi katsoi suullisessa käsittelyssä (10.9.2002), että Alankomaiden ennakkolupaa koskeva lainsäädäntö on yhteisön oikeuden mukainen. Selkeiden sääntöjen olemassaolo on perusedellytys sille, että jäsenvaltiot pystyvät takaamaan alueellaan tasapuolisen ja riittävän terveydenhuollon. Samoin tämä on edellytys sille, että yksityiset henkilöt voivat turvallisesti mielin hakeutua hoitoon toisiin jäsenvaltioihin.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Ruiz-Jarabo Colomerin* 22.10.2002 antama ratkaisuehdotus oli osittain Suomen kannan mukainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 13.5.2003 sairaalahoidon osalta Suomen kannan mukaisesti, että ennakkolupavaatimus on yhteisön oikeuden mukainen. Suomen kannan vastaisesti tuomioistuin kuitenkin katsoi avohoidon osalta, että ennakkolupaa ei saada vaatia.

8. Asia C-465/00, *Rechnungshof vastaan Österreichischer Rundfunk ym.*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Henkilötietodirektiivi 95/46/EY – Valtiollisen elimen palveluksessa oleva henkilö – Tulotietojen luovuttaminen ja julkaiseminen

Asian käsittely: Itävaltalainen tuomioistuin kysyy, onko lainsäädäntöä, jossa valtiollinen elin velvoitetaan keräämään ja luovuttamaan edelleen tulotietoja työntekijöidensä nimien ja tulojen julkaisemista varten, pidettävä henkilötietodirektiivin vastaisena.

Suomen esittämissä kirjallisissa (4.5.2001) ja suullisissa (16.6.2002) huomautuksissa todettiin, että direktiivin ensisijaisena tavoitteena on taata yksilön oikeus yksityisyyden suojaan. Julkisessa virassa toimivaa henkilöä koskevat tiedot eivät kuitenkaan kuulu yksityisyyden suojan piiriin jos ne liittyvät viran hoitamiseen. Direktiivistä ei voida johtaa velvoitetta pitää salassa viranomaisissa toimivien palkkatiedot.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Tizzanon* 14.11.2002 antama ratkaisuehdotus oli Suomen linjan mukainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 20.5.2003 Suomen kannan mukaisesti, että Itävallan lainsäädäntö ei ole henkilötietodirektiivin vastainen. Vuositulojen lisäksi myös tulojensaajien nimien julkistamisen on kuitenkin oltava välttämätöntä ja tarkoituksenmukaista perustuslainsäätäjän tavoitteleman julkisten varojen asianmukaista hoitoa koskevan päämäärän kannalta.

9. Asia C-18/01, *Arkkitehtuuritoimisto Riitta Korhonen Oy ym. vastaan Varkauden Taitotalo Oy*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Palveluhankintadirektiivi 92/50/EY – Julkisoikeudellinen laitos

Asian käsittely: Suomen Kilpailuneuvosto kysyy, onko kaupungin omistamaa osakeyhtiötä pidettävä julkisia palveluhankintoja koskevassa direktiivissä tarkoitettuna hankintaviranomaisena, kun se hankkii suunnittelu- ja rakennuttamispalveluja yrityksille vuokrattavia toimitiloja käsittävään rakennuskohteeseen.

Suomen esittämissä kirjallisissa (17.5.2001) ja suullisissa (16.5.2002) huomautuksissa katsottiin, että yhtiö on direktiivissä tarkoitettu hankintaviranomainen, koska se on direktiivin mukaisesti nimenomaisesti perustettu tyydyttämään yleisen edun mukaisia tarpeita eikä se harjoita teollista tai kaupallista toimintaa. Lisäksi korostettiin direktiivin tarkoitusta estää kansallisten tarjouksien tekijöiden suosiminen.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Alberin* 11.7.2002 antama ratkaisuehdotus oli Suomen kannan mukainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 22.5.2003 Suomen kannan mukaisesti, että esillä olevan kaltaisen yhtiön on katsottava tyydyttävän yleisen edun mukaisia tarpeita direktiivissä tarkoitettulla tavalla. Sen määrittämiseksi, ovatko nämä tarpeet luonteeltaan muita kuin teollisia tai kaupallisia, on arvioitava olosuhteita, joissa yhtiö on perustettu ja sen toimintaedellytyksiä.

10. Asia C-234/01, *Arnould Gerritse vastaan Finanzamt*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: EY 43 artikla (sijoittautumisvapaus) – Jäsenvaltiossa toisen jäsenvaltion kansalaisen saamasta tulosta lähteellä perittävä tulovero

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin on esittänyt ennakkoratkaisupyyntönsä asiassa, joka koskee Saksan tuloverojärjestelmää. Tuomioistuin kysyy, onko sijoittautumisvapauden vastaista, että palkkion maksajan on pidätettävä lähteellä toisen jäsenvaltion kansalaisen Saksassa saamasta bruttotulosta 25 prosentin verokannalla tulovero ilman, että tällä on mahdollisuutta saada maksamansa vero kokonaan tai osittain palautetuksi tai tulla verotetuksi tavanomaisessa jälkikäteisessä verotusmenettelyssä.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (5.10.2001), että Saksan lainsäädäntö on yhteisön oikeuden mukainen. Koska maassa asuva ja ulkomailla asuva henkilö eivät ole samankaltaisessa tilanteessa, heitä on perusteltua kohdella eri tavoin. Kun henkilö saa pääasialliset tulonsa asuinmaastaan ja työskentelee lähdemaaissa vain lyhyen aikaa, myöskään toimeentulominimin varmistaminen ei kuulu lähdemaalta.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Légerin* 13.3.2003 antama ratkaisuehdotus oli Suomen kannan mukainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 12.6.2003 Suomen kannan mukaisesti, ettei yhteisön oikeus ole esteenä sille, että ulkomailla asuvien henkilöiden tuloista pidätetään 25 prosentin lähdevero. Edellytyksenä on kuitenkin se, että lähdeverokanta ei ole suurempi kuin se verokanta, jota progressiivisen asteikon mukaan sovelletaan asianomaisen henkilön tuloihin.

11. Asia C-112/00, *Eugen Schmidberger vastaan Itävalta*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Tavaroiden vapaan liikkuvuuden ja perusoikeuksien välinen suhde – Kokoontumisvapaus ja sanan- ja mielipiteenvapaus

Asian käsittely: Itävaltalaisen tuomioistuimen esittämä ennakkoratkaisukysymys liittyy tilanteeseen, jossa Alppiseutujen elinympäristön suojelemiseksi perustettu yhdistys oli saanut viranomaisilta luvan kokouksen järjestämiselle valtaväylällä. Väylä oli tämän vuoksi suljettuna vuorokauden ajan. Tuomioistuin kysyy, velvoittavatko tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaate sekä yhteistyö- ja lojaliteettivelvoite ja tehokkuusperiaate jäsenvaltioita pitämään tärkeät kauttakulkureitit vapaina. Asiaan liittyy myös kysymys siitä, voiko tilanteesta vahinkoa kärsinyt olla oikeutettu valtion vastuun perusteella vahingonkorvaukseen.

Suomi korosti suullisessa käsittelyssä (12.3.2002), että kyseessä on kaksi perustavaa laatua olevaa oikeutta (kokoontumisvapaus ja tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaate), jotka tulee sovittaa yhteen. Tilanteita on arvioitava esillä olevien tosiseikkojen pohjalta ottaen erityisesti huomioon se, oliko toimi kansallisen lainsäädännön sallima. Valtion vastuun syntyminen edellyttää poikkeuksellista tilannetta, ja sen arvioinnissa on huomioitava, millaisin toimin valtio voisi tilanteeseen vaikuttaa. Itävalta on pyrkinyt ottamaan huomioon sekä tavaroiden vapaan liikkuvuuden että kokoontumisvapauden vaatimukset.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Jacobsin* 11.7.2002 antama ratkaisuehdotus oli Suomen kannan mukainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 12.6.2003 Suomen kannan mukaisesti, että Itävalta ei ollut rikkonut yhteisön oikeutta.

12. Asia C -383/01, *De Danske Bilimportører vastaan Skatteministeriet, Told- og Skattestyrelsen*

Ennakkoratkaisupyyntö **kohte:** EY 28 artikla (tavaroiden vapaa liikkuvuus) – EY 90 artikla (verotuksen syrjimättömyys) – Rekisteröintivero

Asian käsittely: Tanskalainen tuomioistuin kysyy, onko Tanskassa perittävä korkea uusien ajoneuvojen rekisteröintivero yhdenmukainen tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatteen kanssa.

Suomen esittämissä kirjallisissa (24.1.2002) ja suullisissa (6.11.2002) huomautuksissa katsottiin, että perustamissopimuksen muiden määräysten soveltamisalaan kuuluvia tavaroiden vapaan liikkumisen esteitä on arvioitava kyseisten määräysten nojalla. Jäsenvaltioiden sisäisiä veroja ei siten ole arvioitava tavaroiden vapaata liikkuvuutta vaan verotuksen syrjimättömyyttä koskevan artiklan nojalla.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Jacobsin* 27.2.2003 antama ratkaisuehdotus oli Suomen linjan mukainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 17.6.2003 Suomen kannan mukaisesti, että rekisteröintivero jäsenvaltiossa, jossa ei ole kotimaista autotuotantoa, on sisäistä verotusta, jonka yhteensopivuutta yhteisön oikeuden kanssa on tarkasteltava verotusta koskevan EY 90 artiklan valossa eikä tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien määräysten nojalla.

13. Asia C-114/01, *AvestaPolarit Oy (entinen Outokumpu Chrome Oy)*

Ennakkoratkaisupyyntö **kohte:** Jätedirektiivi 75/442/ETY – Jätteen käsite – Kaivostoiminnassa syntyvä sivukivi ja rikastushiekka – Käsitteen ”muu lainsäädäntö” tulkinta

Asian käsittely: Suomen KHO kysyy, millä edellytyksillä kaivostoiminnassa syntyvää sivukiveä ja rikastushiekkaa on pidettävä jätedirektiivissä tarkoitettuina jätteinä. KHO kysyy myös, miten jätedirektiivin käsitettä ”muu lainsäädäntö” tulkitaan, eli voidaanko direktiivin ulkopuolelle jättää vain muun yhteisön lainsäädännön alaan vai myös muun kansallisen lainsäädännön alaan kuuluvat jätteet.

Suomen esittämissä kirjallisissa (3.8.2001) ja suullisissa (23.1.2003) huomautuksissa katsottiin, että sivukiveä ja rikastushiekkaa on pidettävä jätedirektiivissä tarkoitettuina jätteinä, paitsi silloin, kun niiden käyttö on yhdennetty osa tuotantoa ja ne käytetään tai kulutetaan välittömästi sellaisinaan. Lisäksi katsottiin, että käsitteellä ”muu lainsäädäntö” tarkoitetaan vain yhteisön lainsäädäntöä.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Jacobsin* 10.4.2003 antama ratkaisuehdotus oli Suomen kannan mukainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 11.9.2003 Suomen linjan mukaisesti, että sivukiveä ja rikastushiekkaa on pidettävä jätteenä paitsi jos jätteiden haltija käyttää niitä kaivoskäytävien välttämättömään täyttämiseen ja esittää tästä takeet. Suomen kannan vastaisesti yhteisöjen tuomioistuin katsoi kuitenkin, että käsitteellä ”muu lainsäädäntö” voidaan viitata myös kansalliseen lainsäädäntöön.

14. Asia C-6/01, *ANOMAR Associação Nacional de Operados de Máquinas Recreativas ym.*

Ennakkoratkaisupyyntö **kohte:** EY 28 artikla (tavaroiden vapaa liikkuvuus) – EY 49 artikla (palvelujen vapaa liikkuvuus) – Rahapelitoiminnan rajoittaminen kasinoihin – Suhteellisuus

Asian käsittely: Portugalilainen tuomioistuin kysyy, onko kansallinen järjestelmä, jossa rahapelitoiminnan harjoittaminen muualla kuin kasinoissa on kiellettyä, yhteisön oikeuden vastainen. Kansallinen tuomioistuin

kysyy erityisesti, rajoitetaanko tällä tavoin tavaroiden vapaata liikkuvuutta tai palvelujen tarjoamisen vapautta yhteisössä, ja voidaanko tällaisia rajoituksia pitää hyväksyttävänä.

Suomi katsoi esittämissään kirjallisissa huomautuksissa (17.4.2001), että toiminnan luonteesta riippuen tällainen järjestelmä saattaa aiheuttaa tavaroiden tai palvelujen vapaan liikkuvuuden esteitä. Portugalin määräämät rajoitukset näyttävät kuitenkin olevan sallittuja. Ne eivät ole syrjiviä tai niillä tavoiteltuun pelaajien suojeluun ja yleiseen järjestykseen liittyvään päämäärään nähden suhteettomia. Suomi perusti huomautuksensa suurelta osin yhteisöjen tuomioistuimen *Läärä*-asiassa (C-124/97) antamaan tuomioon.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Tizzanon* 11.2.2003 antama ratkaisuehdotus oli Suomen kannan mukainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 11.9.2003, että Portugalin lainsäädäntö ei ole ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa, kun otetaan huomioon ne sosiaalipolitiikkaan ja petosten ehkäisyyn liittyvät näkökohdat, joihin kyseinen lainsäädäntö perustuu. Tuomio oli Suomen kannan mukainen.

15. Asia C-232/01, *Openbaar Ministerie vastaan Hans Van Lent*

Ennakkoratkaisupyyntö: EY 39 artikla (työntekijöiden vapaa liikkuvuus) – EY 10 artikla (lojaliteettiperiaate) – Ajoneuvojen rekisteröinti – Kotipaikka

Asian käsittely: Belgialaisen tuomioistuimen esittämä ennakkoratkaisupyyntö koskee ajoneuvon rekisteröintivaltion määräytymistä. Belgiassa on lyhytaikaista oleskelua koskevia poikkeuksia lukuun ottamatta kiellettyä kuljettaa ajoneuvoa, jota ei ole rekisteröity Belgiassa. Tuomioistuin kysyy, onko Belgian lainsäädäntö ristiriidassa työntekijöiden vapaata liikkuvuuden ja lojaliteetin periaatteiden kanssa.

Suomi katsoi kirjallisissa (5.10.2001) ja suullisissa (10.10.2002) huomautuksissaan, että pääasiallisen käyttövaltion, joka yleensä on henkilön pysyvä asuinvaltio, tulee liikenneturvallisuuteen, verotukseen ja ympäristövaikutuksiin liittyvistä syistä voida edellyttää ajoneuvon rekisteröimistä kyseiseen valtioon.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Légerin* 5.12.2002 antama ratkaisuehdotus oli Suomen kannan vastainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 2.10.2003 antamassaan tuomiossa Suomen kannan vastaisesti, että Belgian lainsäädäntö on yhteisön oikeuden vastainen.

16. Asia C-244/02, *Kauppatalo Hansel Oy vastaan Imatran kaupunki*

Ennakkoratkaisupyyntö: Julkisia tavarahankintoja koskeva direktiivi 93/36/ETY – Oikeus keskeyttää hankintamenettely hankintaa tekemättä

Asian käsittely: Suomen KHO kysyy, voiko alimman hinnan periaatteella tarjouskilpailun aloittanut hankintaviranomainen keskeyttää tarjouskilpailun havaittuaan, että tarjouspyynnön sisällön virheellisyyden vuoksi hankintaa ei voida tehdä kokonaiskustannuksiltaan edullisimmalla tavalla. KHO kysyy myös, onko keskeyttämisen hyväksyttävyyden kannalta merkitystä sillä, että tarjouspyynnön sisältö on virheellinen hankintayksikön arvioinnin virheellisyyden vuoksi.

Suomen esittämässä kirjallisissa huomautuksissa (4.11.2002) katsottiin, että on selvää, että hankintaviranomainen voi keskeyttää hankintamenettelyn hankintaa tekemättä. Tähän on kuitenkin oltava perusteltu syy. Tarjouspyynnön virheellisyys voi olla perusteltu syy, jos se on omiaan vaikuttamaan hankinnan lopputulokseen. Tarjouskilpailun järjestämisestä ilman aikomusta tehdä sopimus voi kuitenkin syntyä vahingonkorvausvelvollisuus.

Määräys: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 16.10.2003 antamassaan määräyksessä, että hankintaviranomainen voi keskeyttää tarjouskilpailumenettelyn hankintaa tekemättä. Asia ratkaistiin määräyksellä, koska ennakkoratkaisukysymyksiin voitiin johtaa vastaus aiemmasta oikeuskäytännöstä.

17. Asia C-243/01, *Procuratore della Repubblica vastaan Piergiorgio Gambelli ym.*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: EY 43 artikla (sijoittautumisoikeus) – EY 49 artikla (palvelujen tarjoamisen vapaus) – Urheilutapahtumiin liittyvät vedot

Asian käsittely: Italialainen tuomioistuin kysyy, onko kansallinen lainsäädäntö, jossa kielletään rikosoikeudellisten seuraamusten uhalla ilman lupaa tapahtuva vedonlyöntitoiminta urheilutapahtumien yhteydessä sijoittautumisoikeutta tai palvelujen tarjoamisen vapautta koskevien perustamissopimuksen määräysten vastainen.

Suomen esittämissä kirjallisissa (9.10.2001) ja suullisissa (22.10.2002) huomautuksissa katsottiin, ettei yhteisön oikeus ole esteenä ennakkoratkaisupyynnössä tarkoitettulle kansalliselle lainsäädännölle. Edellytyksenä on, että noudatetaan syrjimättömyyden ja suhteellisuuden vaatimuksia. Vedonlyöntitoiminnan alalla jäsenvaltioilla on laaja harkintavalta.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Alberin* 13.3.2003 antama ratkaisuehdotus oli Suomen kannan vastainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 6.11.2003 antamassaan tuomiossa, että esillä olevan kaltainen lainsäädäntö ei ole yhteisön oikeuden vastainen, jos sillä asetut rajoitukset ovat suhteellisia ja sillä voidaan saavuttaa ne tavoitteet, joilla sitä perustellaan. Tuomio oli Suomen linjan mukainen.

18. Asia C-42/02, *Diana Elisabeth Lindman*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: EY 49 artikla (palvelujen tarjoamisen vapaus) – Ulkomaisista arpajaisista saatavien arpajaisvoittojen verottaminen – Suhteellisuus

Asian käsittely: Ahvenanmaan hallintotuomioistuin kysyy, onko kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan muissa jäsenvaltioissa järjestettävistä arpajaisista saatavia arpajaisvoittoja pidetään tuloverotuksessa voitonsaajan veronalaisena tulona, kun taas kyseisessä jäsenvaltiossa järjestettävistä arpajaisista saatavat arpajaisvoitot ovat tuloverotuksessa verovapaita, yhdenmukainen palvelujen tarjoamisen vapauden kanssa.

Suomen esittämissä kirjallisissa (28.5.2002) ja suullisissa (23.1.2003) huomautuksissa katsottiin, ettei yhteisön oikeus ole esteenä esillä olevan kaltaiselle kansalliselle säännöksille. Arpajaistoiminnan rajoittamista voidaan perustella pelaajien ja yleisen järjestyksen suojeluun liittyvillä tavoitteilla sekä yleishyödyllisen toiminnan rahoittamisella. Muutoin veroetu tulisi jäsenvaltiossa yleisesti verovelvollisten ja ulkomaisten arpajaisten toimeenpanijoiden hyväksi siitä riippumatta, ohjautuuko tuotto lähdevaltiossa yleishyödyllisiin tarkoituksiin ja onko siellä rahapeliin sääntelyssä otettu huomioon em. tavoitteet.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Stix-Hackl* katsoi 10.4.2003 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että Suomen lainsäädäntö on yhteisön oikeuden vastainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 13.11.2003 antamassaan tuomiossa, että Suomen lainsäädäntö on yhteisön oikeuden vastainen.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset

1. Asia C-60/02, *Montres Rolex S.A. ym.*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Tuoteväärennösasetus (EY) N:o 3295/94 – Seuraamukset väärennettyjen tai laittomasti valmistettujen tavaroiden kauttakuljetuskiellon rikkomisesta

Asian käsittely: Itävaltalainen tuomioistuin kysyy, onko lainsäädäntö, jonka mukaan kansallisen tavaramerkkilainsäädännön vastaisesti valmistettujen tai levitettyjen tavaroiden kauttakuljetus ei ole rangaistavaa, tuoteväärennösasetuksen vastainen.

Suomen esittämissä kirjallisissa huomautuksissa (10.7.2002) todettiin, että asetus sisältää yleisen velvoitteen säätää tehokkaat, oikeasuhtaiset ja vakuuttavat seuraamukset sen säännösten rikkomisesta. Seuraamusten yhteisön oikeuden rikkomisesta on oltava aineellisilta ja menettelyllisiltä edellytyksiltään samankaltaisia kuin seuraamukset vastaavan kansallisen oikeuden rikkomisesta. Jäsenvaltiolle voi näin ollen epäsuorasti kansallisen oikeuden johdosta syntyä velvollisuus säätää rikosoikeudellinen seuraamus. Suoraan yhteisön oikeudesta ei tällaista velvoitetta voi kuitenkaan seurata.

Julkiasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkiasiamies Ruiz-Jarabo Colomer* katsoi 5.6.2003, ettei yhteisön oikeudesta tässä tapauksessa voi seurata kansallisesta oikeudesta riippumatonta velvoitetta säätää rikosoikeudellisia sanktioita. Ratkaisuehdotus oli Suomen kannan mukainen. Yhteisöjen tuomioistuin antaa tuomionsa asiassa 7.1.2004.

2. Asia C-387/01, *Dr. Harald Weigel ja Ingrid Weigel vastaan Finanzlandesdirektion für Vorarlberg*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: EY 39 artikla (työntekijöiden vapaa liikkuvuus) – EY 90 artikla (verotuksen syrjimättömyys) – Normikulutusmaksu – Muuton yhteydessä maahantuodut ajoneuvot

Asian käsittely: Itävaltalainen tuomioistuin kysyy, onko työntekijöiden vapaan liikkuvuuden periaatteen tai verotuksen syrjintäkiellon vastaisena pidettävä sitä, että työpaikanvaihdon takia muualta yhteisön alueelta Itävaltaan muuttavalle henkilölle asetetaan maahantuodusta ajoneuvosta vähemmän kuluttavien ajoneuvojen hankkimista tukeva vero (normikulutusmaksu).

Suomi katsoi kirjallisissa (5.2.2002) ja suullisissa (10.4.2003) huomautuksissaan, että koska normikulutusmaksu on maan sisäiseen verojärjestelmään kuuluva vero, se ei kuulu työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevan määräyksen soveltamisalaan. Jos maahantuotavaa ajoneuvoa verotetaan samalla tavalla kuin jo Itävallan markkinoilla olevasta ajoneuvosta on kannettu veroa, ei ole kyse ole myöskään verosyrjinnästä.

Julkiasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkiasiamies Tizzano* katsoi 3.7.2003 Suomen kannan mukaisesti, että Itävallan normikulutusmaksu ei ole yhteisön oikeuden vastainen. Tuomion antamispäivä ei vielä ole tiedossa.

3. Asia C-341/00, *Plato Plastik Robert Frank GmbH vastaan CAROPACK Handelsgesellschaft mbH*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Pakkauksista ja pakkausjätteistä annettu direktiivi 94/62/EY – Pakkauksen käsite – Vähittäiskauppiaan asiakkaalle luovuttamat muoviset kantokassit – Kieliversioiden välisten erojen merkitys

Asian käsittely: Itävaltalaisen tuomioistuimen kysymys koskee vähittäiskauppiaiden asiakkaalle luovuttamia muovikasseja. Tuomioistuin kysyy, onko muovikasseja pidettävä pakkausjätedirektiivissä tarkoitettuina pakkauksina ja onko asian ratkaisuun merkitystä sillä, mitä direktiivin eri kieliversioista käytetään. Saksankielisessä versiossa käytetään pakkauksen määritelmän yhteydessä ilmaisua ”tavarat”, kun ranskan- ja suomenkielisessä versiossa vastaavassa kohdassa on käytetty ilmaisua ”tiettyt tavarat”.

Suomen esittämissä kirjallisissa huomautuksissa (22.1.2002) katsottiin, että muovikassit ovat direktiivissä tarkoitettuja pakkauksia. Jo pakkauksen määritelmän sanamuodosta voidaan päätellä, että määritelmää on tarkoitus tulkita laajasti. Direktiivin tavoitteen (ympäristönsuojelu) saavuttaminen vaikeutuisi, jos muovikassit jäisivät sen soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi useissa valtioissa jouduttaisiin harkitsemaan uudelleen muovipakkausjätteiden hyödyntämistavoitteiden saavuttamisesta aiheutuvan kustannusrasitteen jakaminen. Tietyt -sanalla ei ole merkitystä määritelmän tulkinnan kannalta, koska kyse on vain kielellisistä eroista.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Léger* katsoi 11.9.2003 Suomen kannan mukaisesti, että muovikassit ovat direktiivissä tarkoitettuja pakkauksia ja ettei kieliversioiden eroilla ole merkitystä. Tuomion antamispäivä ei vielä ole tiedossa.

4. Asia C-224/02, Pusa vastaan Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: EY 18 artikla (unionin kansalaisten vapaa liikkuvuus) – Ulosmittauksen perusteena olevan tulon määrittäminen – Vero – Ennakkonpidätyksen huomioiminen

Asian käsittely: Suomen KKO:n esittämä ennakkoratkaisupyyntö koskee ulosmittauksen perusteena olevan tulon määrittämistä. Kun ulosmittaus kohdistuu Suomessa saatuun ja täällä verotettavaan eläkkeeseen, määräytyy ulosmitattava osuus eläkkeensaajan nettotulojen perusteella. Sen sijaan jos Suomessa saatu eläke verotetaan jälkikäteen toisessa jäsenvaltiossa, määräytyy ulosmitattava osuus bruttotulojen perusteella. KKO kysyy, onko tämä sääntely unionin kansalaisten vapaan liikkuvuuden tai muun yhteisön oikeuden vastainen.

Suomi katsoi kirjallisissa (8.10.2002) ja suullisissa (25.9.2003) huomautuksissaan, ettei yhteisön oikeus ole esteenä Suomen ulosottolain kaltaiselle sääntelylle. Ulosottoa koskeva lainsäädäntö samoin kuin välittömiin veroihin liittyvät toimenpiteet on yhteisön oikeudessa jätetty jäsenvaltioiden toimivaltaan. Suomen ulosottolainsäädäntö on neutraali sekä kansalaisuuden että asuinpaikan suhteen. Se tarjoaa keinot jälkikäteen toiseen jäsenvaltioon maksettavien verojen huomioimiseksi ulosoton yhteydessä. Vaikka katsottaisiin, että ulosottojärjestelmä johtaa epäyhtenäiseen lopputulokseen, sääntely on perusteltavissa objektiivisilla ja kansalaisuudesta riippumattomilla syillä, jotka ovat suhteellisuusperiaatteen mukaisia.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Jacobs* katsoi 20.11.2003, että Suomen lainsäädäntö luo periaatteessa esteen liikkumis- ja oleskeluvapaudelle. Kuitenkin säännös, jonka mukaan mikä tahansa tulovero otetaan huomioon, jos velallinen esittää sen maksamisesta selvityksen, on objektiivisesti perusteltu. Tuomion antamispäivä ei vielä ole tiedossa.

Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Asia C-338/02, Fixtures Marketing Ltd vastaan Ab Svenska Spel

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Tietokantojen oikeudellisesta suojasta annettu direktiivi 96/9/EY – Suojan laajuus – Oikeus käyttää jalkapalloliigan ottelujärjestyksessä olevia tietoja

Asian käsittely: Ruotsalainen tuomioistuin on pyytänyt ennakkoratkaisua tietokantadirektiivin mukaisen suojan edellytyksistä. Suojaa saavat tietokannat, joiden sisällön kerääminen, varmistaminen tai esittäminen on edellyttänyt huomattavaa investointia. Tällaisen tietokannan koko sisällön tai olennaisen osan kopiointi tai uudelleenkäyttö on kielletty. Kantajan mukaan vastaaja käyttää vedonlyöntitoiminnassaan olennaisia osia Englannin jalkapalloliigojen ottelujärjestyksestä. Kysymykset kohdistuvat suojan edellytyksiin.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (2.1.2003), että investoinnin huomattavuutta arvioitaessa ei muita kuin tietokannan sisällön keräämiseen, varmistamiseen tai esittämiseen kohdistuvia investointeja voida ottaa huomioon. Suojan laajuuden osalta erityissuojan piirissä oleva tietokanta nauttii suojaa kaikkia

käyttötarkoituksia vastaan. Tietokannan sisältämät yksittäiset tiedot eivät kuitenkaan ole erityissuojan piirissä. Nyt esillä olevan asian ottelujärjestys on koko pelikauden kattava kokonaisuus. Lyhytaikaista ottelutietojen käyttöä ei voida pitää direktiivissä tarkoitettuna laadullisesti tai määrällisesti arvioiden olennaisten osien käytönä. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

2. Asia C -322/02, *Eva-Maria Weller vastaan Deutsche Angestellten-Krankenkasse*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: EY 49 artikla (palvelujen vapaa liikkuvuus) – Hammaslääkäripalvelut – Korvauksen suuruus

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin kysyy, määräytyykö toisessa jäsenvaltiossa toimivan lääkärin antaman hoidon aiheuttamista kustannuksista maksettavan korvauksen suuruus tosiasiallisten kustannusten perusteella vai onko se rajoitettu kansallisen sairausvakuutusjärjestelmän mukaiseen taksaan.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (3.1.2003), että korvauksen tulee määräytyä kansallisen sairausvakuutusjärjestelmän mukaisen taksan mukaan. Järjestelmällä pyritään turvaamaan riittävän monipuolisten ja kaikkien saatavilla olevien palvelujen saatavuus, mikä edellyttää pitkälle menevää suunnittelua ja suuria investointeja. Jos korvaus toisessa jäsenmaassa hankitusta terveyspalvelusta määräytyisi tosiasiallisesti syntyneiden kustannusten perusteella, sosiaaliturvajärjestelmän taloudellinen tasapaino olisi vaarassa järkkäyä. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

3. Asia C -319/02, *Petri Mikael Manninen*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: EY 56 artikla (pääomien vapaa liikkuvuus) – Pääomatulo – Yhtiöveron hyvitys – Osinkotulo toisesta jäsenvaltiosta

Asian käsittely: Suomen KHO on esittänyt ennakkoratkaisupyynnön asiassa, joka koskee yhtiöveron hyvitysjärjestelmää. Suomen järjestelmässä osingonjakoon liittyvä kaksinkertainen verotus poistetaan kokonaan siten, että osingonsaaja voi vähentää omasta verostaan yhtiön maksaman veron. Järjestelmää ei sovelleta, kun osinkoa jakava yhtiö on ulkomainen tai kun osingonsaaja asuu ulkomailla.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (7.1.2003), että Suomen yhtiöveron hyvitysjärjestelmä on yhteisön oikeuden mukainen. Kyseessä on integroitu, saman tulon ja saman veron seuraamiseen perustuva järjestelmä. Tarkoituksena on estää osakeyhtiön ja sen osakkaan kahdenkertainen verotus ja varmistaa tulon yhdenkertainen verotus. Osingonsaajan verotuksessa hyvitetään se vero, jonka yhtiö on Suomessa maksanut tai joutuu täydennysverojärjestelyn kautta maksamaan. Seurauksena hyvityksen myöntämisestä ulkomaisten yhtiöiden osingoista olisi se, että hyvitystä maksettaisiin verosta, jota ei ole maksettu Suomeen eikä tulla Suomeen myöhemminkään maksamaan. Kyseessä on EY 58 artiklan hyväksymä erilainen kohtelu pääoman sijaintipaikan perusteella. Erilainen kohtelu on oikeutettua verojärjestelmän johdonmukaisuuden säilyttämiseksi. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken. Asiassa järjestetään suullinen käsittely 17.2.2004.

4. Asia C -365/02, *Marie Lindfors*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Henkilökohtaisen omaisuuden lopullisessa maahantuonnissa jäsenvaltiosta sovellettavista verovapauksista annettu direktiivi 83/183/ETY – Autovero – Muuttoautot

Asian käsittely: Suomen KHO on pyytänyt ennakkoratkaisua pysyvän asuinpaikan muutoksen yhteydessä maahan tuotavan ajoneuvon verotuksesta. Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on tietyin edellytyksin myönnettävä vapautus henkilökohtaisen omaisuuden lopullisessa maahantuonnissa toisesta jäsenvaltiosta liikevaihtoverosta, valmisteverosta ja muista kulutukseen kohdistuvista veroista. Direktiivi ei kuitenkaan koske tämän omaisuuden käytöstä maan alueella kannettavia erityisiä tai kausiluonteisia maksuja ja veroja,

kuten autojen rekisteröinnistä kannettavia maksuja. KHO haluaa tietää, onko muuttotavarana toisesta jäsenvaltiosta tuotava ajoneuvo vapautettava direktiivin perusteella Suomen autoverosta.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (14.2.2003), että autoveroa on pidettävä sellaisena omaisuuden käytöstä maan alueella kannettavana erityisenä verona, jota direktiivi ei koske. Direktiivi sulkee selkeästi soveltamisalansa ulkopuolelle ajoneuvon käyttöön tai rekisteröintiin liittyvät erityisverot. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken. Asiassa järjestetään suullinen käsittely 15.1.2003.

5. Asia C-434/02, *Arnold André GmbH & Co. vastaan Landrat des Kreises Herford*

Ennakkoratkaisupyyntö **kohde:** EY 5 artikla (suhteellisuusperiaate) – Tupakkatuotedirektiivi 2001/37/EY – Nuuskan koskevan kiellon pätevyys – Oikeusperusta

Asian käsittely: Saksalaisen tuomioistuimen ennakkoratkaisukysymys koskee tupakkatuotedirektiivissä olevaa säännöstä, jonka mukaan jäsenvaltioiden on kiellettävä suussa käytettäväksi tarkoitetun tupakan markkinoille saattaminen. Tuomioistuin kysyy, onko nuuskaa koskeva kiello yhteensopiva ylempätasoisien yhteisön oikeuden, erityisesti suhteellisuusperiaatteen, kanssa. Lisäksi kysytään, onko EY 95 artikla (sisämarkkinat) oikea oikeusperusta tällaiselle sääntelylle.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (24.3.2003), että nuuskaa koskeva kiello ei ole ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella on selvää, että sisämarkkinoiden perustamista koskeva artikla on oikea oikeusperusta. Kielto on myös suhteellisuusperiaatteen mukainen, koska nuuskaa koskeva tieteellinen tieto osoittaa, ettei muilla keinoilla (esim. nuuskapakkausten varoitusmerkinnöillä) voitaisi samalla tavalla toteuttaa terveydensuojelun korkeaa tasoa kuin ehdottomalla myyntikiellolla. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

6. Asia C-444/02, *Fixtures Marketing Ltd vastaan Organismos Prognostikon aganon padosfairou*

Ennakkoratkaisupyyntö **kohde:** Tietokantojen oikeudellisesta suojasta annettu direktiivi 96/9/EY – Suojan laajuus – Oikeus käyttää jalkapalloliigan ottelujärjestyksessä olevia tietoja

Asian käsittely: Kreikkalainen tuomioistuin on esittänyt tietokantadirektiiviä koskevan ennakkoratkaisupyyntö. Direktiivin mukaan tietokantojen suojaa saavat sellaiset tietokannat, joiden sisällön kerääminen, varmistaminen tai esittäminen on edellyttänyt huomattavaa investointia. Tällaisen tietokannan koko sisällön tai olennaisen osan kopiointi tai uudelleenkäyttö on kielletty. Kantajan mukaan Englannin jalkapalloliigojen ottelujärjestys nauttii tietokantojen suojaa, jotka vastaaja on loukannut.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (15.4.2003), että ennakkoratkaisupyyntö ei siinä esitetyn tosiseikkojen kuvauksen puutteellisuuden vuoksi täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä. Yleisellä tasolla todettiin kuitenkin, ettei ole varmaa, onko ottelujärjestys direktiivissä suojattu tietokanta, koska sen sisällön kerääminen ei välttämättä merkitse huomattavaa investointia. On myös tarkasteltava, onko käytön kohteena olevien tietojen lähteenä ollut ottelujärjestys vai ovatko tiedot irtaantuneet siitä, ja onko kyseessä tietokannan koko sisältö tai sen olennainen osa. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

7. Asia C-454/02, *Karin Bautz vastaan AOK Baden-Württemberg*

Ennakkoratkaisupyyntö **kohde:** EY 49 artikla (palvelujen vapaa liikkuvuus) – Sairasvakuutusjärjestelmän ulkopuoliset lääkärit – Ennakkolupa – Hoidon kustannusten korvaaminen

Asian käsittely: Saksalaisen tuomioistuimen esittämä ennakkoratkaisupyyntö koskee henkilön oikeutta saada korvaus toisessa jäsenvaltiossa syntyneistä lääkärinkuluista. Saksassa sairausvakuutusjärjestelmän ulkopuolisen (rekisteröimättömän) lääkärin toisessa jäsenvaltiossa antaman hoidon kustannukset korvataan vain, jos hoitoa ei voida saada rekisteröidyltä lääkäriltä ja hoitoon on annettu ennakkolupa. Tuomioistuin kysyy, onko lainsäädäntö palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevien määräysten vastainen.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (23.4.2003), että ennakkoratkaisupyyntöissä kuvatut Saksan sairausvakuutusjärjestelmän osat ovat pääpiirteissään yhteisön oikeuden mukaisia. Kansallisella terveydenhuoltojärjestelmällä pyritään turvaamaan monipuoliset ja kaikkien saatavilla olevat palvelut. Tämä edellyttää pitkälle menevää suunnittelua ja investointeja. Järjestelmässä on voitava asettaa rajoituksia rekisteröimättömien lääkäreiden suorittamien hoitojen korvaamiselle. Muutoin on vaarana, että kansallisen sosiaaliturvajärjestelmän taloudellinen tasapaino järkkyy. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

8. Asia C-17/03, *Vereniging voor Energie, Milieu en Water ym. vastaan Directeur van de Dienst uitvoering en toezicht energie*

Ennakkoratkaisupyyntö*n kohde:* EY 86 artiklan 2 kohta (yritykset, jotka tuottavat yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja) – Sähkölirektiivi 96/92/EY – Maan rajan ylittävää sähkön kuljetuskapasiteettia koskeva etusija

Asian käsittely: Hollantilaisen tuomioistuimen esittämä ennakkoratkaisukysymys koskee EY 86 artiklan 2 kohtaa, jossa sallitaan yhteisön kilpailusäännöistä poikkeaminen niiden yritysten osalta, joiden erityistehtävän on tuottaa yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja. Tuomioistuin kysyy, onko kansallinen säännöstö, jossa erityistehtävänsä menettäneelle yritykselle annetaan kymmeneksi vuodeksi etusija osaan valtion rajan ylittävästä sähkön kuljetuskapasiteetista, mukainen. Lisäksi se haluaa tietää, onko riidanalainen lainsäädäntö ristiriidassa sähkölirektiivissä olevan syrjintäkiellon kanssa.

Suomen esittämissä kirjallisissa huomautuksissa (12.5.2003) katsottiin, että kilpailusäännöksistä poikkeaminen sen jälkeen, kun EY 86 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut erityistehtävät ovat päättyneet, ei lähtökohtaisesti ole mahdollista. Alankomaiden säännöstössä asetettu etusija on kuitenkin kokonaisuutena arvioiden yhteisön oikeuden mukainen. Siirtymäkausijärjestelyjä tarvitaan oikeusvarmuuden turvaamiseksi ja jottei markkinoiden avaamisvaiheessa ilmene ylimääräisiä markkinahäiriöitä. Säännöstö ei pidemmällä aikavälillä vaikuta kauppaan tavalla, joka on ristiriidassa yhteisön etujen kanssa. Alankomaiden säännöstö ei myöskään ole syrjintäkiellon vastainen. Sillä turvataan sähkön vakaa saatavuus ja hinta, kun kuljetuskapasiteetti on rajallinen. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

9. Yhdistetyt asiat C-21/03 ja C-34/03, *Fabricom SA vastaan Belgian valtio*

Ennakkoratkaisupyyntö*n kohde:* Julkiset hankinnat – Suunnitteluun osallistuneen henkilön esteellisyys osallistua tarjouskilpailuun

Asian käsittely: Belgialainen tuomioistuin on esittänyt ennakkoratkaisupyyntöt asioissa, jotka koskevat julkisen hankinnan suunnitteluun osallistuneen henkilön esteellisyyttä osallistua tarjoajana hankintaa koskevaan tarjouskilpailuun. Tuomioistuin haluaa tietää, onko julkisia hankintoja koskevien direktiivien vastaista, ettei julkista hankintaa koskevaa tarjousta saa tehdä henkilö, joka on osallistunut hankinnan suunnitteluun. Tuomioistuin kysyy myös, voiko hankintayksikkö tarjousmenettelyn loppuun asti kieltää, että menettelyyn osallistuu suunnitteluun osallistuneeseen henkilöön sidossuhteessa oleva yritys.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (26.5.2003), ettei yksinomaan osallistuminen julkisen hankinnan suunnitteluun ole esteenä kilpailuun osallistumiselle. Julkisia hankintoja koskevien säännösten periaatteisiin kuuluu kilpailumahdollisuuksien tehokas hyödyntäminen ja tarjoajien tasapuolinen kohtelu. Tasapuolisen kohtelun kannalta on olennaista, onko suunnitteluun osallistunut henkilö osallistumisensa johdosta tullut sellaiseen asemaan, että saa kilpailuetua muihin nähden. Hankintaviranomaisen on ratkaistava, vaarantaako osallistuminen suunnitteluun hankintakilpailuun osallistuvien tasapuolisen kohtelun. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

10. Asia C-26/03, *Stadt Hallen, RPL Recyclingpark Lochau GmbH ja Arbeitsgemeinschaft Thermische Restabfall- und Energieverwertungsanlage TREA Leuna*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Muutoksenhakumenettelystä annettu direktiivi 89/665/ETY – Julkiset hankinnat – *In house* -hankinnat

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin kysyy, edellytetäänkö muutoksenhakudirektiivissä, että muutosta on voitava hakea myös hankintaviranomaisen päätökseen tietyn hankinnan kuulumisesta hankintadirektiivien soveltamisalaan. Toiseksi kysytään, millä edellytyksin sopimuskumppania voidaan pitää hankintaviranomaisen liikeyrityksenä, jolta tehtyyn hankintaan ei sovelleta hankintamenettelyjä. Kyseisessä tapauksessa liikeyrityksen omisti hankintayksikön ohella pienellä osuudella yksityinen tahon.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (9.6.2003), että velvoite muutoksenhakukeinojen turvaamisesta ulottuu myös hankintayksiköiden päätöksiin olla soveltamatta hankintadirektiivien menettelysääntöjä. Mikäli muutoksenhakukeinot eivät koskisi näitä tapauksia, voisi hankintayksikkö kiertää vastuunsa jättämällä hankinnan kilpailuttamatta. Hankintadirektiivin soveltumista ei pitäisi ratkaista pelkästään sillä perusteella, että yksityisellä yrityksellä on yhtiöoikeudellinen osuus sopimuskumppaniyhtiöstä. Erityisesti näin on silloin, kun yksityisen yhtiökumppanin valinta on perustunut hankintasäännösten mukaisesti järjestettyyn tarjouskilpailuun. Ratkaisevaa on se, että hankintayksikkö käyttää tosiasiallista määräysvaltaa yksityiseen sopimuskumppaniinsa nähden. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

11. Asia C-169/03, *Florian W. Wallentin vastaan Riksskatteverket*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: EY 39 artikla (henkilöiden vapaa liikkuvuus) – Lähdeveron pidättäminen rajoitetusti verovelvolliselta – Perus- ja muiden vähennysten tekeminen

Asian käsittely: Ruotsalaisen tuomioistuimen ennakkoratkaisupyyntö koskee lähdeverotusta. Ruotsissa rajoitetusti verovelvollisilta pidätetään lähdeveroa, jonka osalta ei myönnetä perus- tai muuta vähennystä, joihin yleisesti verovelvollisilla on oikeus. Vähennysoikeuden puuttuminen on kuitenkin otettu huomioon soveltamalla rajoitetusti verovelvollisiin alemmaa verokantaa kuin yleisesti verovelvollisiin. Tuomioistuin kysyy, onko lainsäädäntö henkilöiden vapaan liikkuvuuden vastainen.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (6.8.2003), että Ruotsin lainsäädäntö ei estä henkilöiden vapaata liikkuvuutta. Kansalliset säännökset, jotka ovat tarpeen verojärjestelmän johdonmukaisuuden takaamiseksi, eivät rajoita työntekijöiden vapaata liikkuvuutta yhteisön oikeuden vastaisesti. Verojärjestelmän yhtenäisyys ja johdonmukaisuus kärsisi, jos kiinteän veroprosentin mukaisesti lähdeveroa maksavan henkilön hyväksi laskettaisiin progressiiviseen verotukseen kuuluva vähennys. Vähennysoikeus kuuluu vain sellaisille henkilöille, jotka ovat saaneet olennaisen osan tuloistaan asuinvaltiostaan. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

12. Asia C-195/03, *Ministerie van Financiën vastaan Papismédov ym.*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Neuvoston asetus (ETY) N:o 2913/92 yhteisön tullikoodeksista – Tullivelan syntyperuste – Lastin joukkoon kätketyt ja virheellisesti ilmoitetut tavarat

Asian käsittely: Belgialainen tuomioistuin on esittänyt ennakkoratkaisupyyntöä käsiteltävänä olevassa asiassa, joka koskee yhteisön tullikoodeksin tuontitullivelkasäännösten tulkintaa. Kansallinen tuomioistuin haluaa tietää, millä perusteella tullivelka syntyy sellaisten tavaroiden osalta, joiden tuonti on pyritty salaamaan kätkemällä ne tullimenettelyyn ilmoitetun muun tavarajoukkoon.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (26.8.2003), että tuontitullivelka esillä olevan kalta isessa tilanteessa syntyy säännösten vastaista tuontia koskevan tullikoodeksin artiklan perusteella. Ratkaisevaa on, onko tuotteet esitetty tulliviranomaisille asianmukaisesti vai ei. Esittämisvelvoitteen vähimmäissisältö on, että tulliviranomaisille ilmoitetaan, minkäläatuaista tavaraa yhteisöön on tuotu. Tavarasta ei ole annettu tunnistamiseksi tarpeellisia tietoja silloin, kun ne esitetty huomattavan erilaisena tavarana tulliviranomaisille. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

13. Asia C-228/03, *The Gillette Company ja Gillette Group Finland Oy vastaan LA-Laboratories Ltd Oy*

Ennakkoratkaisupyyntö **kohde:** Tavaramerkkidirektiivi 89/104/ETY – Viittaus toisen tavaramerkkiin – Varaosat ja lisätarvikkeet – Hyvän liiketavan mukaisuus

Asian käsittely: Suomen KKO on esittänyt ennakkoratkaisupyyntöä käsiteltävänä olevassa asiassa, joka koskee tavaramerkin loukkausta. KKO pyrkii ennakkoratkaisupyyntönsä selvittämään, millä edellytyksillä viittaus toisen tavaramerkkiin on sallittua. KKO tiedustelee erityisesti sitä, onko direktiivissä erikseen mainituilla varaosilla ja lisätarvikkeilla tässä suhteessa erilainen asema.

Suomi totesi kirjallisissa huomautuksissaan (8.9.2003), että toisen tavaramerkkiin, tavaroihin tai palveluihin saa viitata hyvän liiketavan mukaisesti, jos viittaaminen on tarpeellista. Lisätarvikkeen tai varaosan ollessa kyseessä tarve viitata on erilainen kuin päätuotteen kohdalla. Tällöin hyvän liiketavan mukaisuutta voidaan arvioida vapaammin, koska niiden osalta tarve viitata toisen tuotteeseen tavarantoiminnan käyttötarkoituksen osoittamiseksi on usein suurempi kuin päätuotteen kohdalla. Arvioinnissa on otettava huomioon myös se, kenelle tuotetta markkinoidaan, viittauksen tarpeellisuus sekä viittaustapa. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

14. Asia C-210/03, *The Queen 1) Swedish Match AB:n ja 2) Swedish Match UK Ltd:n hakemuksesta vastaan Secretary of State for Health*

Ennakkoratkaisupyyntö **kohde:** Tupakkatuotedirektiivi 2001/37/EY – Nuuskan koskevan kiellon pätevyys – Oikeusperusta – Syrjimättömyys – Suhteellisuus – Omaisuudensuoja

Asian käsittely: Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimivan tuomioistuimen ennakkoratkaisupyyntö tupakkadirektiivissä olevaa kieltoa saattaa markkinoille nuuskaa. Tuomioistuin kysyy, loukataanko kiellolla syrjimättömyys- tai suhteellisuusperiaatetta, tavaroiden vapaata liikkuvuutta tai omaisuudensuojaa koskevaa perusoikeutta. Lisäksi tuomioistuin tiedustelee, onko yhteisön lainsäätäjällä kieltoa säätäessään käyttänyt oikeaa oikeusperustaa.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (9.9.2003), että nuuskaa koskeva kiello on säädetty oikeassa järjestyksessä. Myöskään suhteellisuusperiaatetta ei ole rikottu, koska kiellon kansanterveyteen liittyviä päämääriä ei voitaisi saavuttaa lievemmillä keinoilla kuten pakkausten varoitusmerkinnöillä. Nuuska on nopeasti voimakkaan riippuvuuden aiheuttava tuote, jolla on yhteys moniin sairauksiin ja jonka ongelmaryhmänä ovat nuoret. Joka tapauksessa kiello saadaan säilyttää kansallisessa lainsäädännössä, koska direktiivi sallii jäsenvaltion pitää voimassa tupakkatuotteita koskevia tiukempia vaatimuksia kansanterveyden suojelemiseksi. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

15. Asia C-231/03, *Conorzio Aziende Metano - CO.NA.ME vastaan Comune di Cingia De'Botti ym.*

Ennakkoratkaisupyyntö **kohde:** EY 43 artikla (sijoittautumisoikeus) – EY 49 artikla (palveluiden tarjoamisen vapaus) – EY 81 artikla (kilpailumääräykset) – Julkinen palveluhankinta – Sidoshankinta

Asian käsittely: Italialainen tuomioistuin haluaa tietää, onko yhteisön oikeuden vastaista, että kaasunjakelua koskeva julkinen palveluhankintasopimus tehdään tarjouskilpailumenettelyä toimittamatta sellaisen yrityksen kanssa, jonka osakekannasta asianomainen kunta omistaa vain vähäisen osan.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (15.9.2003), että tällaisessa tilanteessa muiden jäsenvaltioiden kaasunjakelualalla toimivien yhtiöiden mahdollisuus tarjota kyseisiä palveluita on rajoittunut yhteisön

oikeuden vastaisesti. Julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä tai oikeuskäytännössä sidoshankinnoille asetetut edellytykset eivät täyty. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

16. Asia C-245/03, *Société de droit néerlandais Merck, Sharp et Dome B.V. vastaan Belgian valtio*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Lääkkeiden hintojen sääntelytoimenpiteitä koskeva direktiivi 89/105/ETY – Päätöksen tekemiselle varatun määräajan ylittämisen seuraamukset

Asian käsittely: Belgialaisen tuomioistuimen ennakkoratkaisukysymys koskee lääkkeiden hintojen sääntelytoimenpiteitä koskevaa direktiiviä, jonka mukaan lääkkeen sisällyttämistä sairausvakuutusjärjestelmän korvaamien lääkkeiden listalle koskeva päätös on tehtävä ja toimitettava hakijalle 90 päivän kuluessa. Kansallinen tuomioistuin kysyy, seuraako määräajan ylityksestä, että lääke lisätään korvattavien lääkkeiden luetteloon.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (23.9.2003), että direktiivin määräaika on ehdoton ja sen ylittämisestä voi seurata jäsenvaltiolle vahingonkorvausvelvollisuus. Ylittymisestä ei kuitenkaan seuraa, että lääke otetaan korvattavien lääkkeiden listaan. Jos yhteisön lainsäätäjä olisi halunnut, että määräajan ylittyminen johtaa lääkkeen hyväksymiseen korvattavaksi lääkkeeksi, tästä olisi otettu direktiiviin maininta. Yksittäisen lääkkeen saattamisella korvausjärjestelmän piiriin voi olla suuri taloudellinen merkitys sairausvakuutuksen kustannuksille. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

17. Asia C-286/03, *Silvia Hosse vastaan Land Salzburg*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: EY 17 artikla (unionin kansalaisuus) – EY 12 artikla (kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kielto) – Työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta annettu asetus N:o 1612/68 – Rajatyöntekijän ja hänen perheenjäsenensä oikeus työntekevaltion huoltoavustukseen

Asian käsittely: Itävaltalainen tuomioistuin on esittänyt ennakkoratkaisupyyntö, jolla se pyrkii selvittämään, onko kansallinen asuinpaikkaedellytys, joka estää rajatyöntekijää tai hänen perheenjäsentään viemästä maasta vammaisille suunnattua huoltoavustusta, yhteisön oikeuden vastainen

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (29.10.2003), että asuinpaikkaedellytys ei ole yhteisön oikeuden vastainen. Rajatyöntekijällä tai hänen perheenjäsenellään ei ole oikeutta etuuteen, koska tarvittava yhteys etuuden ja siirtotyöläisen työntekijäaseman välillä puuttuu. Koska syrjimättömyyden periaate on nimenomaisesti pantu täytäntöön asetuksessa N:o 1612/68, myöskään syrjintäkieltoa ja unionin kansalaisuutta koskevia ei ole rikottu. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

18. Asia C-209/03, *Dany Bider*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: EY 17 ja EY 18 artikla (unionin kansalaisuus) – EY 12 artiklan (kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kielto) – Oikeus opiskeluvaltion opintotukeen

Asian käsittely: Iso-Britanniassa sijaitseva tuomioistuin on esittänyt ennakkoratkaisupyyntö unionin kansalaisuutta koskevien määräysten tulkinnasta. Tuomioistuimen mukaan on epäselvää, onko toisen jäsenvaltion kansalaisella oikeus saada vastaanottavan valtion opintotukea, kun hän on tullut valtioon opiskelutarkoituksessa.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (28.11.2003), että pelkkä opintojen aloittaminen vastaanottavassa jäsenvaltiossa ei merkitse, että opiskelijalla on oikeus opintotukeen. Jäsenvaltio rikkoo yhteisön oikeutta vain, jos opintotuki evätään opiskelijalta, jolla on ennen opintojen aloittamista ollut

kiinteä yhteys opiskeluvaltion yhteiskuntaan. Tätä tukee myös opiskelijoiden oleskeluoikeudesta annettu direktiivi 93/96/ETY. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

19. Asia C-376/03, *D vastaan Inspecteur van de Belastingdienst / Particulieren / Ondernemingen Buitenland*

Ennakkoratkaisupyyntö **kohde** : EY 56 artikla (pääomien vapaa liikkuvuus) – Välitön verotus – Bilateraaliset verosopimukset – Oikeudenkäyntikulujen korvaaminen – Korvauksen yläraja

Asian käsittely: Alankomaalainen tuomioistuin haluaa tietää, onko jäsenvaltion myönnettävä ne veroedut, jotka se myöntää verosopimuksen perusteella yhden jäsenvaltion asukkaille, myös kaikissa muissa jäsenvaltioissa asuville henkilöille. Lisäksi tuomioistuin kysyy, onko kansallinen oikeudenkäyntikulusta sääntely, jonka mukaan kuluista korvataan ainoastaan osa silloin, kun tuomioistuin toteaa kansalaisen eduksi jäsenvaltion rikkoneen yhteisön oikeutta, yhteisön oikeuden vastainen.

Suomi totesi kirjallisissa huomautuksissaan (29.12.2003), ettei jäsenvaltiolla ole yhteisön oikeuden perusteella automaattista velvollisuutta myöntää muiden jäsenvaltioiden asukkaille sellaisia veroetuja, joista on sovittu tietyn jäsenvaltion kanssa tehdyssä kahdenvälisessä verosopimuksessa. Verosopimus on aina neuvotteluasemasta muodostunut tasapainoinen kokonaisuus, eikä yksittäisiä artikloja voida irrottaa kokonaisuudesta vaarantamatta sopimuksella luodun järjestelmän johdonmukaisuutta. Ylärajan asettaminen oikeudenkäyntikulujen korvaamiselle ei ole yhteisön oikeuden vastaista. Kulujen rajoittamisella pyritään parantamaan oikeusvarmuutta ja alentamaan kynnystä ryhtyä oikeudenkäyntiin. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

SUOMEA VASTAAN NOSTETUT KANTEET

Tämä jakso koskee EY 226 artiklaan perustuvia jäsenyysvelvoitteiden laiminlyöntiä koskevia rikkomuskanteita, jotka komissio on nostanut Suomea vastaan. Aluksi esitellään ne kanteet, joissa on kertomuskauden kuluessa annettu tuomio (2.2.1 jakso) tai julkisasiamiehen ratkaisuehdotus (2.2.2 jakso). Lopuksi esitellään uudet rikkomuskanteet (2.2.3 jakso).

Tuomiot

1. Asia C-240/00, *komissio vastaan Suomi*

Kanteen kohde: Lintudirektiivi 79/409/ETY – Luonnonvaraisten lintujen erityissuojelualueet

Asian käsittely: *Komissio* on nostanut 15.6.2000 Suomea vastaan kanteen, joka koskee lintudirektiivin noudattamista. Kanteessaan komissio katsoo, että Suomi ei ole toimittanut lopullista luetteloa lintujen suojelualueista. Suomen luettelo ei ole lopullinen, koska KHO:ssa vireillä olevat suojelualueita ja Natura 2000 -verkostoa koskevat valitukset voivat aiheuttaa siihen muutoksia. Lisäksi komissio katsoo, että Suomi ei ole osoittanut riittävästi kohteita suojelualueiden luettelonsa. Erityisesti Suomen luettelosta puuttuu 27 BirdLife Suomen Important Bird Areas (IBA) -ehdotuksessa mainittua aluetta.

Suomi myönsi vastineissaan (12.10.2000 ja 9.3.2001) sekä asian suullisessa käsittelyssä (28.2.2002), ettei ole toimittanut komissiolle lopullista luetteloa määrääjässä. Viivästyminen ei kuitenkaan ole ollut haittaa lintudirektiivin tavoitteiden toteutumiselle. Siltä osin kuin kanne koskee Suomen suojelualueiden riittämättömyyttä, kanne on perusteeton. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ei seuraa, että Suomen olisi osoitettava suojelualueiksi kaikki IBA-ehdotuksessa mainitut alueet. Suojelualueiksi on osoitettu lukumääräisesti ja pinta-alaltaan riittävä määrä alueita. Alueiden valinta on pohjautunut runsaaseen lintutieteelliseen tietoon, jonka perusteella Suomen lintualueet on arvioitu.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Léger* katsoi 25.4.2002 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että Suomi on rikkonut jäsenyysvelvoitteitaan.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 6.3.2003 antamassaan tuomiossa, että Suomi on rikkonut jäsenyysvelvoitteitaan. Suomi ei ollut ilmoittanut ajoissa riittävästi lintualueita. Tuomion perustelut olivat kuitenkin osin Suomen kannan mukaiset. Tuomioistuin ei edellyttänyt, että Suomen olisi osoitettava erityissuojelualueiksi kaikki IBA-ehdotuksessa mainitut alueet.

2. Asia C -229/00, komissio vastaan Suomi

Kanteen kohde: Lääkkeiden hintojen sääntelytoimenpiteiden avoimuudesta annettu direktiivi 89/105/ETY – Lääkevalmisteiden sairausvakuutuskorvaus

Asian käsittely: *Komissio* katsoo kanteessaan (13.6.2000), että Suomi on rikkonut lääkkeiden hintojen sääntelytoimenpiteiden avoimuutta koskevaa direktiiviä, koska se on jättänyt soveltamatta direktiivissä säädettyä menettelyä erityiskorvausryhmän vahvistamisesta tehtäviin päätöksiin. Lisäksi Suomi on jättänyt ilmoittamatta kielteisessä päätöksessä hakijalle riittävät arviointiperusteet.

Suomi kiisti vastineissaan (20.9.2000 ja 18.1.2001) sekä asian suullisessa käsittelyssä (25.4.2002) komission esittämät väitteet. Valtioneuvoston asetuksella määrätään vain arviointiperusteista, eikä siinä ei ole kyse direktiivissä tarkoitetusta yksittäistä tuotemerkkiä koskevasta hakemusmenettelystä. Suomen lainsäädäntö vastaa myös perusteluvelvollisuutta koskevin osin direktiiviä. Perustelut ovat aikaisemmin joidenkin päätösten osalta olleet niin Suomen kansallisen lain kuin direktiivin määräysten kannalta puutteellisia. Hylkäävien päätösten perusteleminen on kiinnitetty erityistä huomiota ja virheelliseen lainsoveltamiseen puututtu.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Tizzano* ehdotti 11.7.2002 antamassaan ratkaisuehdotuksessa kanteen osittaista hyväksymistä ja osittaista hylkäämistä.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 12.6.2003 antamassaan tuomiossa, että Suomi on rikkonut yhteisön oikeutta jättäessään soveltamatta direktiivin mukaista menettelyä erityiskorvausryhmien vahvistamista koskeviin päätöksiin. Perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä koskevilta osiltaan tuomioistuin hylkäsi komission kanteen.

3. Asia C -185/00, komissio vastaan Suomi

Kanteen kohde: Kivennäisöljyn valmisteveroja koskevat direktiivit 92/81/ETY ja 92/82/ETY – Lämmitysöljynä verotettavan kevyen polttoöljyn käyttö moottoripolttoaineena

Asian käsittely: *Komissio* katsoo kanteessaan (17.5.2000), että Suomi on jättänyt noudattamatta kivennäisöljyn valmisteveroja koskevien direktiivien mukaisia velvoitteitaan. Komissio pitää direktiivien vastaisena mahdollisuutta veroa maksamalla käyttää luvallisesti moottoripolttoaineena lämmitysöljynä verotettavaa kevyttä polttoöljyä. Suomi ei myöskään ole toteuttanut asianmukaista verovalvontaa kevyen polttoöljyn osalta sen jakelussa ja käytössä.

Suomi kiisti vastineissaan (1.8.2000 ja 24.11.2000) ja asian suullisessa käsittelyssä (26.9.2002) komission esittämät väitteet. Kevyen polttoöljyn verotaso täyttää direktiivien edellyttämän vähimmäisverotason. Suomen lainsäädäntö ei anna yleistä mahdollisuutta käyttää tieliikenteessä moottoripolttoaineena kevyemmin verotettua polttoöljyä. Seuraamukset ja valvontajärjestelmä yhdessä varmistavat sen, ettei kevyttä polttoainetta tosiasiallisesti juuri lainkaan käytetä tieliikenteessä.

Ruotsi esiintyy asiassa väliintulijana ja tukee komissiota väitteitä.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Geelhoed* katsoi 21.11.2002 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että Suomen lainsäädäntö ei ole yhteisöjen oikeuden vastainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 27.11.2003 antamassaan tuomiossa, että Suomen lainsäädäntö on yhteisön oikeuden vastainen.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset

Asia C-495/01 komissio vastaan Suomi

Kanteen kohde: Kuudes ALV-direktiivi 77/338/ETY – Kuivarehualan yhteisestä markkinajärjestelystä annettu neuvoston asetus N:o 603/95 – Kuivarehujen tuottajille maksettavien tukien ALV-vapaus

Asian käsittely: *Komissio* vaatii kanteessaan (14.1.2002) yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Suomi rikkoo kuudetta alv-direktiiviä jättäessään kantamatta arvonnäisäveroä kuivarehualan tuista. Komission mukaan kyseessä on liiketoimien hintaan suoraan liittyvä tukipalkkio, joka on sisällytettävä arvonnäisäveron perusteeseen.

Suomi kiisti vastineissaan (22.3.2002 ja 12.7.2002) ja asian suullisessa käsittelyssä (16.10.2003) komission kanteen. Tuen tarkoitus on tukea rehun tuottajaa, ei kuivatun rehun ostajaa. Tuki maksetaan kuivaamoille, koska kuivausprosessi vaikuttaa kuivarehun laatuun. Tuen siirtyminen tuottajille varmistetaan sisällyttämällä kuivaussopimuksiin ehto, jossa kuivaamo veloitetaan maksamaan viljelijälle kuivattaville määrille maksettava tuotantotuki. Kuivarehun markkinahinta määräytyy tuontihintojen ja kilpailevien rehuraaka-aineiden hintojen mukaan, eikä tuki vaikuta siihen. Kyseessä on yleinen tuotantokustannusten alentamiseksi annettu tuki, joka ei ole suoraan yhteydessä kuivarehun hintaan.

Ruotsi ja *Saksa* ovat asiassa väliintulijoina ja tukevat Suomen hallituksen väitteitä.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Geelhoed* katsoi 27.11.2003 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että komission kanne tulee hylätä. Tuomion antamispäivä ei vielä ole tiedossa.

Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Asia C-10/03, komissio vastaan Suomi

Kanteen kohde: Tutkintojen tunnustamisjärjestelmää koskeva direktiivi 1999/42/EY – Täytäntöönpanon viivästyminen

Asian käsittely: *Komissio* on nostanut Suomea vastaan kanteen (13.1.2003), joka koskee tutkintojen tunnustamisjärjestelmää koskevan direktiivin täytäntöönpanon viivästymistä.

Suomi myönsi vastineessaan (14.2.2003) komission kanteen oikeaksi. Direktiivi on kuitenkin nyttemmin pantu täytäntöön. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

2. Asia C-437/02, komissio vastaan Suomi

Kanteen kohde: Kalastus- ja vesiviljelyjärjestelmän perustamisesta annettu asetus 3760/92/ETY – Yhteiseen kalastus politiikkaan sovellettavasta valvontajärjestelmästä annettu asetus 2847/93/ETY – Liikakalastus vuosina 1995–1996

Asian käsittely: *Komissio* katsoo kanteessaan (2.12.2002), että Suomi on rikkonut kalastusta koskevia asetuksia jättämällä vahvistamatta kalastusoikeuksien jakamista ja käyttöä koskevat säännöt ja laiminlyömällä valvontaa koskevan lainsäädännön noudattamisen. Suomi ei myöskään kieltänyt kalastusta, kun sille myönnettyjen kiintiöiden katsottiin täyttyneen eikä aloittaunt rikosoikeudellisia tai hallinnollisia menettelyitä niitä henkilöitä vastaan, jotka ovat vastuussa kieltämisen jälkeen tapahtuneesta kalastuksesta.

Suomi myönsi vastineissaan (19.2.2003 ja 6.5.2003) komission kanteen oikeaksi siltä osin kuin se koskee puutteellista valvontaa ja myöhästyneitä kieltopäätöksiä. Kalastuksen seurantarjestelmä ei vuosina 1995 ja 1996 toiminut riittävän reaaliaikaisesti. Yksityiskohtaisten sääntöjen puuttumisen *Suomi* kiisti viitaten komissiolle toimittamaansa säädösluetteloon. *Suomi* kiisti myös sen, että Suomen olisi tullut kohdistaa liikakalastuksesta vastuussa oleviin henkilöihin rikosoikeudellisia tai hallinnollisia seuraamuksia. Kyseisenä ajanjaksona ei ollut tiedossa sellaisia yksityiskohtaisia tietoja, joiden perusteella tiettyihin kalastajiin olisi voitu kohdistaa seuraamuksia. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

3. Asia C -232/03, *komissio vastaan Suomi*

Kanteen kohde: EY 10 ja 39 artikla (työntekijöiden vapaa liikkuvuus) – Toisessa jäsenvaltiossa rekisteröityjen ajoneuvojen käyttö Suomessa

Asian käsittely: *Komissio* katsoo kanteessaan (6.6.2003), että Suomi on laiminlyönyt työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten noudattamisen. Suomessa asuvat työntekijät eivät voi käyttää toisessa jäsenvaltiossa rekisteröityjä työsuhteautoja työtehtäviin Suomessa, ellei autoja ole rekisteröity Suomessa ja niistä makseta veroa Suomeen. Komission mukaan tämä estää rajatyöntekijöitä hyötymästä työnantajien tarjoamista eduista vain siitä syystä, että he asuvat Suomessa.

Suomen vastineissa (18.8.2003 ja 12.12.2003) asiaa käsiteltiin erikseen sellaisten toisessa jäsenvaltiossa rekisteröityjen ajoneuvojen osalta, joita käytetään Suomessa vain tilapäisesti työtehtävissä, ja sellaisten osalta, joita käytetään Suomessa tätä vakituisemmin. Ensiksi mainittujen osalta valtioneuvosto valmistelee hallituksen esityksen lainsäädännön muutokseksi siten, että oikeutettaisiin nykyistä laajempi tilapäinen käyttö. Niiden työsuhteajoneuvojen osalta, jotka ovat työntekijän pidempiaikaisessa käytössä myös vapaa-ajalla autoetuna, Suomen järjestelmä on yhteisön oikeuden mukainen. Vaikka järjestelmä rajoittaisi työntekijöiden vapaata liikkuvuutta, voidaan järjestelmää pitää oikeutettuna yleisen edun mukaisista syistä ja siten yhteisön oikeuden mukaisena. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

4. Asia C -292/03, *komissio vastaan Suomi*

Kanteen kohde: Romuajoneuvoista annettu direktiivi 2000/53/EY – Täytäntöönpanon viivästyminen

Asian käsittely: *Komissio* on nostanut Suomea vastaan kanteen (14.7.2003), joka koskee romuajoneuvoista annetun direktiivin täytäntöönpanon viivästyistä.

Suomi myönsi vastineessaan (22.8.2003) komission kanteen oikeaksi. Manner-Suomen osalta täytäntöönpano tullaan saattamaan loppuun vuoden 2004 alkuun mennessä. Ahvenanmaan maakunnan osalta täytäntöönpanoilmoitus voidaan tehdä aikaisintaan kesällä 2004. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

5. Asia C -344/03, *komissio vastaan Suomi*

Kanteen kohde: Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu direktiivi 79/409/ETY – Lintujen kevätmetsästys

Asian käsittely: *Komissio* katsoo, että Suomi on jättänyt noudattamatta lintudirektiivin mukaiset velvollisuutensa. Lintudirektiivissä on kielletty lintujen metsästys muutto- ja pesimäaikaan. Tästä voidaan

poiketa vain "pienien määrien" metsästämisestä, jos "muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole". Komission mukaan Suomi ei ole osoittanut, että nämä edellytykset täyttyvät eräiden vesilintujen keväällä tapahtuvassa metsästyksessä. Komissio viittaa erityisesti lajeihin allit, haahka, isokoskelo, telkkä, tukkakoskelo, pilkkasiipi ja tukkasotka. Kanne koskee sekä Manner-Suomea että Ahvenanmaan maakuntaa. Manner-Suomessa metsästetään keväisin kolmea ensiksi mainittua vesilintua.

Suomi myönsi vastineessaan (21.10.2003) kanteen oikeaksi "pieniä määriä" -kriteerin noudattamista koskevilta osiltaan siltä osin kuin on kyse haahkasta, isokoskelosta, tukkakoskelosta ja pilkkasiivestä. Siltä osin kuin on kyse "pieniä määriä" -kriteerin noudattamisesta lajeihin allit, telkkä ja tukkasotka osalta sekä "ei muuta tyydyttävää ratkaisua" -kriteerin noudattamisesta, Suomi pyysi yhteisöjen tuomioistuinta hylkäämään kanteen. "Pieniä määriä" -kriteerin osalta Suomi vetosi siihen, että mainittujen lajien metsästys jäi noin 1 prosentin tasoon vuotuisesta kokonaiskuolleisuudesta, mikä komission mukaan on ratkaiseva kriteeri. "Ei muuta tyydyttävää ratkaisua" -kriteerin osalta Suomi puolestaan selosti kunkin metsästettävän linnun osalta erikseen lintutieteelliseen tietoon tukeutuen, miksi niiden metsästys ei ole mahdollista syksyisin. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

6. Asia C-423/03, komissio vastaan Suomi

Kanteen kohde: Geneettisesti muunnettuja organismeja koskeva direktiivin 2001/18/EY – Täytäntöönpanon viivästyminen

Asian käsittely: *Komissio* on nostanut Suomea vastaan kanteen (13.10.2003), joka koskee geneettisesti muunnettujen organismien tarkoituksellisesta levittämisestä annetun direktiivin täytäntöönpanon viivästymistä.

Suomi myönsi vastineessaan (10.11.2003) kanteen oikeaksi. Tarkoituksena on saattaa täytäntöönpano loppuun keväällä 2004. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

7. Asia C-407/03, komissio vastaan Suomi

Kanteen kohde: Luontodirektiivi 92/43/ETY – Direktiivin 6 artiklan 3 kohdan täytäntöönpano

Asian käsittely: *Komissio* pyytää kanteessaan (6.10.2003) yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Suomi ei ole täyttänyt luontodirektiivin mukaisia velvollisuuksiaan, koska Suomen lainsäädännössä ei edellytetä riittävän selkeästi, että kaikista hankkeista, myös ns. ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kohteena olevista, on tehtävä luontodirektiivin mukainen ns. Natura-arviointi.

Suomi myönsi vastineessaan (10.11.2003) komission kanteessa esitetyt väitteet oikeiksi ja kertoi, että lainmuutos on vireillä. Luontodirektiivin mukainen Natura-arviointi voidaan kuitenkin tehdä myös osana ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, kunhan luontodirektiivissä Natura-arvioinnille asetettuja edellytyksiä noudatetaan. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

SUOMEN NOSTAMAT KANTEET

Asia C-223/02, Suomi vastaan parlamentti ja neuvosto

Kanteen kohde: Maantieliikenteen liikkuviissa tehtävissä toimivien henkilöiden työajan järjestämisestä annettu direktiivi 2002/15/EY – Direktiivin osittainen kumoaminen – Itsenäiset kuljettajat

Asian käsittely: *Suomi* on nostanut yhteisöjen tuomioistuimessa kanteen neuvostoa ja parlamenttia vastaan. Suomi vaatii kirjelmässään (12.6.2002, 11.12.2002 ja 14.2.2003), että maantieliikenteen kuljettajien työaika koskeva direktiivi kumotaan siltä osin kuin se koskee itsenäisiä kuljettajia. Neuvosto

ja parlamentti ovat ylittäneet toimivaltansa, koska kummassakaan direktiivin oikeusperustoista (EY 71 artikla ja EY 137 artiklan 2 kohta) ei anneta toimivaltaa säännellä itsenäisten kuljettajien työaikaa. Määräykset rikkovat myös suhteellisuus- ja ammatinharjoittamisen vapauden periaatetta. Neljänneksi direktiivillä syrjitään pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Direktiivillä rikotaan myös perusteluvelvollisuutta, koska sen tavoitteiden toteutumista itsenäisten kuljettajien osalta ei ole mitenkään perusteltu. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken. Asiassa järjestään suullinen käsittely 5.2.2004.

Neuvosto ja parlamentti sekä väliintulijana *komissio* kiistävät kaikki Suomen esittämät kanneperusteet ja katsovat, että kanne on hylättävä.

VÄLIINTULOT

Tässä jaksossa esitellään ne vireillä olevat kanteet, joissa Suomi on väliintulijana asettunut tukemaan toista jutun osapuolista. Joukossa on sekä muita jäsenvaltioita vastaan nostettuja rikkomuskanteita että yhteisön säädöksiä koskevia kumoamiskanteita. Ensimmäisessä ja toisessa jaksossa esitellään asiat, joissa on kertomuskautena annettu tuomio (2.4.1 jakso) tai julkisasiamiehen ratkaisuehdotus (2.4.2 jakso), ja kolmannessa jaksossa asiat, jotka ovat kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa (2.4.3 jakso).

Tuomiot

1. Yhdistetyt asiat T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 ja T-272/01, *Philip Morris International Inc ym. vastaan komissio*

Kanteen kohde: Tupakan salakuljetus – Yhteisön toimivalta nostaa kanne yhdysvaltalaisessa tuomioistuimessa

Asian käsittely: *Komissio* ja kymmenen jäsenvaltiota ovat nostaneet New Yorkissa sijaitsevassa tuomioistuimessa tupakkayhtiöitä vastaan kanteen, jossa vaaditaan vahingonkorvausta saamatta jääneistä tulleista ja veroista. Yhtiöt nostivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa komissiota vastaan kanteen, jossa vaaditaan kanteen nostamista koskevan päätöksen kumoamista. Niiden mukaan yhteisöllä ei ole toimivaltaa vaatia korvausta, koska ainoastaan jäsenvaltioilla on oikeus periä kyseisiä maksuja.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (16.4.2002) komissiota ja katsoi, että kanteet on jätettävä tutkimatta.

Tuomio: Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti 15.1.2003 antamassaan tuomiossa mainittujen tupakkayhtiöiden kanteet tutkimatta. Tuomio oli Suomen kannan mukainen.

2. Asia C-512/99, *Saksa vastaan komissio*

Kanteen kohde: Mineraalivillojen luokitus – Mahdollisuus soveltaa tiukempaa kansallista lainsäädäntöä

Asian käsittely: *Saksa* vaatii kanteessaan, että komission tekemä päätös, jolla komissio on hylännyt Saksan hakemuksen soveltaa tiukempaa lainsäädäntöä mineraalivillojen luokituksen osalta, kumotaan.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (24.11.2000) komissiota. Saksan säännökset estävät tavaroiden vapaata liikkuvuutta, kun jo vaarallisia aineita koskevalla direktiivillä 97/69/EY taataan yleinen turvallisuus. Mineraalivillojen syöpävaarallisuudesta ei ole uutta tietoa, joka edellyttäisi niiden käytön kieltämistä.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Tizzanon* 30.5.2002 antama ratkaisuehdotus oli Suomen kannan mukainen.

Tuomio: *Yhteisöjen tuomioistuin* katsoi 21.1.2003 antamassaan ratkaisuehdotuksessa Suomen kannan mukaisesti, että Saksan kanne on hylättävä.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset

1. Asia C -381/01, komissio vastaan Italia

Kanteen kohde: Kuudes ALV-direktiivi 77/338/ETY – Kuivarehualan yhteisestä markkinajärjestelystä annettu neuvoston asetus N:o 603/95 – Kuivarehujen tuottajille maksettavien tukien ALV-vapaus

Asian käsittely: *Komissio* vaatii kanteessaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Italia rikkoo kuudetta alv-direktiiviä jättäessään kantamatta arvonlisäveroa kuivarehualan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun neuvoston asetuksen nojalla maksetuista tuista. Kanneperuste on sama kuin asiassa C-495/01, *komissio vastaan Suomi* (ks. edellä 2.2.2 kohta).

Suomi tuki väliintulijana Italiaa asian suullisessa käsittelyssä, joka järjestettiin 16.10.2003 yhdessä Suomea, Saksaa ja Ruotsia vastaan nostettujen samansisältöisten kanteiden kanssa.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Geelhoed* katsoi 27.11.2003 antamassaan ratkaisuehdotuksessa Suomen kannan mukaisesti, että komission kanne on hylättävä. Tuomion antamispäivä ei vielä ole tiedossa.

2. Asia C -463/02, komissio vastaan Ruotsi

Kanteen kohde: Kuudes ALV-direktiivi 77/338/ETY – Kuivarehualan yhteisestä markkinajärjestelystä annettu neuvoston asetus N:o 603/95 – Kuivarehujen tuottajille maksettavien tukien ALV-vapaus

Asian käsittely: *Komissio* vaatii kanteessaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ruotsi rikkoo kuudetta alv-direktiiviä jättäessään kantamatta arvonlisäveroa kuivarehualan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun neuvoston asetuksen nojalla maksetuista tuista. Kanneperuste on sama kuin asiassa C-495/01, *komissio vastaan Suomi* (ks. edellä 2.2.2 kohta).

Suomi tuki väliintulijana Ruotsia asian suullisessa käsittelyssä, joka järjestettiin 16.10.2003 yhdessä Suomea, Saksaa ja Italiaa vastaan nostettujen samansisältöisten kanteiden kanssa.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Geelhoed* katsoi 27.11.2003 antamassaan ratkaisuehdotuksessa Suomen kannan mukaisesti, että komission kanne on hylättävä. Tuomion antamispäivä ei vielä ole tiedossa.

Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Asia T-313/02, David Meca-Medina ja Igor Majcen vastaan komissio

Kanteen kohde: EY 81 ja 82 artikla (kilpailumääräykset) – Doping

Asian käsittely: Kaksi ammattilaisuimaria on nostanut komissiota vastaan kanteen, jolla he pyrkivät kumoamaan komission päätöksen, jolla hylättiin heidän Kansainvälistä olympiakomiteaa (KOK) vastaan tekemänsä kantelu. Kantajat katsovat, että KOK:n erällä dopingin vastaisilla menettelytavoilla ja säännöksillä rikotaan yhteisön kilpailuoikeutta.

Suomi katsoi väliintulokirjelmässään (7.4.2003), että kanne tulisi hylätä. Doping-sääntöjen ainoana tarkoituksena on edistää urheilutoimintaan liittyviä urheilullisia arvoja. Kyse ei ole sellaisesta taloudellisesta toiminnasta, johon yhteisön kilpailusäännöt soveltuvat. Säännöt, joita sovelletaan objektiivisesti, avoimesti ja syrjimättömästi kaikkiin toimijoihin, eivät periaatteessa rajoita kilpailua. Asian käsittely yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa on kesken.

2. Asia T-2/03, Verein für Konsumenteninformation vastaan komissio

Kanteen kohde: Avoimuusasetus (EY) N:o 1049/2001 – Asiakirjojen julkisuus

Asian käsittely: Itävallasta toimiva kuluttajajärjestö on nostanut komissiota vastaan kanteen, joka koskee yhteisön avoimuusasetuksen soveltamista. Kanteen kohteena on komission päätös evätä kantajalta mahdollisuus tutustua komission itävaltalaisia pankkeja vastaan aloittamaa yhteistoimintajärjestelymenettelyä koskevaan hallinnolliseen asiakirja-aineistoon. Kantaja katsoo, että komission päätöksessä sovelletaan avoimuusasetuksen poikkeusperustetta summittaisesti laajaan asiakirja-aineistoon tutkimatta asetuksen soveltumista asiakirjakohteisesti.

Suomen tekemä väliintulohakemus (25.4.2003) perustui EU:n virallisessa lehdessä julkaistuun lyhyeen ilmoitukseen. Myöhemmin saaduista oikeudenkäyntiasiakirjoista ilmeni, ettei asian erityispiirteistä (laaja asiakirja-aineisto ja komission perustelut) johtuen kantajan tukemiseen ole perusteita eikä tapauksella ole sellaista periaatteellista merkitystä, kuin alunperin luultiin. Näin ollen *Suomi* ei esittänyt asiassa väliintulokirjelmää. Asian käsittely yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa on kesken.

3. Asia T-6/03, R.J. Reynolds Tobacco Holdings Inc., R.J. Reynolds Tobacco Company, R.J. Reynolds Tobacco International Inc. ja RJR Acquisition Corp. vastaan komissio

Kanteen kohde: Tupakan salakuljetus – Yhteisön toimivalta nostaa yhdysvaltalaisessa tuomioistuimessa

Asian käsittely: Kantajat ovat nostaneet komissiota vastaan kanteen, jossa vaaditaan kumoamaan komission päätös aloittaa oikeudenkäynti tupakkayhtiöitä vastaan Yhdysvalloissa. Päätös koskee kolmatta komission tupakkayhtiöitä vastaan nostamaa kannetta Yhdysvalloissa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti kantajien aikaisemmat vastaavat kanteet tutkimatta (ks. edellä 2.4.1.1 kohta). Tupakkayhtiöt ovat valittaneet mainitusta tuomiosta vireillä olevissa asioissa G-131/03 P ja C-146/03 P, joihin myös *Suomi* osallistuu (ks. jäljempänä 2.5 kohta).

Suomi on 12.5.2003 pyytänyt saada tukea väliintulijana komissiota. *Suomi* on komission ohella osallisena Yhdysvalloissa vireillä olevassa kanteessa ja valtuuttanut komission edustamaan Suomea. Asian käsittely yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa on kesken.

4. Asia C-464/02, komissio vastaan Tanska

Kanteen kohde: EY 39 ja 10 artikla (työntekijöiden vapaa liikkuvuus) – Toisessa jäsenvaltiossa rekisteröidyt työsuhdejoneuvot

Asian käsittely: *Komissio* on nostanut Tanskaa vastaan kanteen, joka koskee Tanskan lainsäädännön yhdenmukaisuutta yhteisön oikeuden kanssa toisessa jäsenvaltiossa rekisteröityjen työsuhdejoneuvojen osalta. Tanskan järjestelmä on työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevien määräysten vastainen, koska se rajoittaa sellaisten työntekijöiden, jotka työskentelevät ulkomailla ja asuvat Tanskassa, mahdollisuutta käyttää ammatillisiin ja yksityisiin tarkoituksiin ulkomaisen työnantajan työsuhdeautoa.

Suomi katsoi väliintulokirjelmässään (11.8.2003), että kanne tulisi hylätä. Työntekijän vapaassa käytössä oleva työsuhdejoneuvo rinnastuu henkilön omaan ajoneuvoon. Autoetu on työntekijän käytössä useamman vuoden, mitä ei voida pitää väliaikaisena käyttönä. Ajoneuvosta kannettavasta verosta mahdollisesti

aiheutuvat haitat eivät johdu rajatyöntekijöiden syrjinnästä vaan ne ovat seurausta kansallisten lainsäädäntöjen eroavaisuuksista. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

5. Asia C -15/03, komissio vastaan Itävalta

Kanteen kohde: Jäteöljyhuollosta annettu direktiivi 75/439/ETY – Jäteöljyn käsittely uudistamalla

Asian käsittely: *Komissio* on nostanut Itävaltaa vastaan kanteen, joka koskee jäteöljydirektiiviä. Direktiivin mukaan jäsenvaltioissa on annettava etusija uudistamalla tapahtuvalle jäteöljyn käsittelylle, jos se on teknisesti, taloudellisesti ja järjestelyjen kannalta mahdollista. Komission mukaan Itävalta ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä etusijan antamiseksi uudistamalla tapahtuvalle käsittelylle.

Suomi katsoi väliintulokirjelmässään (18.9.2003), että kanne tulisi hylätä. Itävalta on täyttänyt velvollisuutensa ryhtyä toimenpiteisiin luodakseen edellytykset jäteöljyjen hyödyntämiselle ensisijaisesti uudistamalla. Itävallan esittämä selvitys tukee sen näkemystä, jonka mukaan uudistamiselle ei ole taloudellisia edellytyksiä. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

6. Asia C -111/03, komissio vastaan Ruotsi

Kanteen kohde: Eläinlääkärintarkastuksia yhteisön sisäisessä kaupassa koskeva direktiivi 89/662/ETY – Ennakkoilmoitus - ja terveystarkastusjärjestelmä

Asian käsittely: *Komissio* on nostanut Ruotsia vastaan kanteen, joka koskee eläinlääkärintarkastuksia koskevaa direktiiviä. Ruotsi rikkoo direktiiviä soveltaessaan maahantuojiin, jotka tuovat eläinperäisiä elintarvikkeita toisista jäsenvaltioista, ennakkoilmoitus - ja terveystarkastusjärjestelmää.

Suomi katsoi väliintulokirjelmässään (29.9.2003), että ennakkoilmoitusjärjestelmä ei ole direktiivin vastainen. Kyseessä ei ole säännönmukainen tarkastusmenettely vaan pistotarkastukset, jotka direktiivin mukaan ovat sallittuja. Ennakkoilmoitusten edellyttäminen on tarpeen, jotta pistotarkastukset voidaan suorittaa tehokkaasti. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

7. Asia C -94/03, komissio vastaan neuvosto

Kanteen kohde: Neuvoston päätös 2003/106/EY – Kansainväliset sopimukset – Toimivalta ympäristökysymyksissä – Oikeusperusta

Asian käsittely: *Komissio* haluaa kanteellaan kumota päätöksen, jolla neuvosto hyväksyi Rotterdamin yleissopimuksen. *Komissio* katsoo, että päätöksen oikeusperustaksi olisi tullut valita kauppapolitiikan alaan kuuluva EY 133 artikla ympäristönsuojelua koskevan EY 175 artiklan 1 kohdan sijaan.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (8.10.2003) neuvostoa ja vaati kanteen hylkäämistä. Rotterdamin yleissopimuksen olennaisena ja pääasiallisena tarkoituksena on ympäristönsuojelu ja sillä on ainoastaan välillisiä ja liitännäisiä vaikutuksia vaarallisten kemikaalien ja torjunta-aineiden kauppaan. Neuvosto ei siten loukannut yhteisön yksinomaista toimivaltaa perustaessaan riidanalaisen päätöksen EY 175 artiklan 1 kohtaan. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

8. Asia T-311/03, Nürburgring GmbH vastaan Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto

Kanteen kohde: Tupakkamainontadirektiivi 2003/33/EY – Direktiivin osittainen kumoaminen

Asian käsittely: Kantaja pyrkii kumoamaan tupakkamainontadirektiivin 5 artiklan, joka koskee sellaisten tapahtumien sponsorointia, joilla on valtioiden rajat ylittäviä vaikutuksia. Kantaja katsoo direktiivin koskevan itseään suoraan ja erikseen, koska se on jo vuosia toiminut Formula 1 Grand Prix Nürburgring kisan

järjestäjänä kisan osuuden ollessa tämän liikevaihdosta noin 93 %. Muutoin kanneperusteet ovat pitkälti yhtenevät Saksan asiassa C-380/03 (ks. edellinen kohta) esittämien kanneperusteiden kanssa.

Suomi on 4.11.2003 pyytänyt saada tukea väliintulollaan parlamenttia ja neuvostoa. Asian käsittely yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa on kesken.

9. Asia C-380/03, Saksa vastaan Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto

Kanteen kohde: Tupakkamainontadirektiivi 2003/33/EY – EY 95 artikla (sisämarkkinoiden perustaminen) – Direktiivin osittainen kumoaminen

Asian käsittely: *Saksa* on nostanut parlamenttia ja neuvostoa vastaan kanteen, jolla se pyrkii kumoamaan tupakkamainontadirektiivin 3 ja 4 artiklan. Direktiivin 3 artikla koskee painetuissa tiedotusvälineissä ja tietoyhteiskunnan palveluissa tapahtuvaa mainontaa ja 4 artikla radiomainontaa ja sponsorointia. Direktiivi on perustettu virheellisesti sisämarkkinoita koskevaan EY 95 artiklaan, koska kyse ei ole kaupan esteestä eikä kilpailun vääristymisestä. Lisäksi on rikottu yhteispäätösmenettelyn menettelymääräyksiä, sillä neuvosto on muuttanut säädöstekstiä parlamenttia kuulematta. Direktiivissä rikotaan myös yleisiä oikeusperiaatteita (suhteellisuus- ja sanavapausperiaatetta sekä tiedonvälityksen ja mielipiteen vapautta).

Suomi on 4.11.2003 pyytänyt saada tukea väliintulollaan Euroopan parlamenttia ja Euroopan unionin neuvostoa. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

10. Asia C-160/03, Espanja vastaan Eurojust

Kanteen kohde: Hakemuspyynnöissä olevat kielitaitovaatimukset – Yhteisön henkilöstösäännöt

Asian käsittely: *Espanja* on nostanut kanteen, jolla se haluaa kumota Eurojustin julkaisemista hakemuspyynnöistä ne kielitaitovaatimukset, joissa edellytetään mm. erinomaista englannin ja ranskan kielen taitoa. Espanja katsoo Eurojustin rikkoneen mm. yhteisön henkilöstösääntöjä.

Suomi tukee Espanjan vaatimuksia. Väliintulokirjelmässä (10.11.2003) viitattiin palvelussuhteen ehtoihin, joiden mukaan henkilöllä on oltava perusteellinen taito yhdessä yhteisökielessä ja tehtävien hoitamiseen riittävä taito toisessa. Hakemuspyynnöissä voidaan ilmoittaa muitakin kielitaitoa koskevia seikkoja, mutta ei kelpoisuusehtoina vaan kriteereinä, joita käytetään asetettaessa hakijoita paremmuusjärjestykseen. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

11. Asia C-176/03, Euroopan yhteisöjen komissio vastaan Euroopan unionin neuvosto

Kanteen kohde: Ympäristön suojelusta rikosoikeudellisin keinoin tehty neuvoston puitepäättös 2003/80/YOS – Oikeusperusta – Yhteisön toimivalta antaa rikosoikeuden alalla

Asian käsittely: *Komissio* pyrkii kanteellaan kumoamaan neuvoston unionisopimuksen nojalla tekemän puitepäätöksen ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin. Komission mukaan päätös olisi tullut antaa EY:n perustamissopimuksen nojalla, koska sen sisältö kuuluu yhteisön toimivaltaan.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (12.11.2003) neuvostoa. Toimivalta antaa rikosasioita koskevia säännöksiä perustuu unionisopimukseen, jossa on sitä koskeva nimenomainen määräys. EY:n perustamissopimuksessa ei ole vastaavaa määräystä, eikä yhteisön toimivalta rikosoikeudessa voi perustua välillisesti toimivaltaan jollain politiikkasektorilla. Aiemminkaan ei ole katsottu yhteisöllä olevan tällaista toimivaltaa, vaan lopullinen valinta seuraamusten luonteen osalta on aina jätetty jäsenvaltiolle. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

12. Asia C-92/03, komissio vastaan Portugali

Kanteen kohde: Jäteöljyhuollosta annettu direktiivi 75/439/ETY – Jäteöljyn käsittely uudistamalla

Asian käsittely: *Komissio* on nostanut Portugalia vastaan kanteen, joka koskee jäteöljydirektiivin noudattamista. Direktiivin mukaan on annettava etusija uudistamalla tapahtuvalle jäteöljyn käsittelylle, jos se on teknisesti, taloudellisesti ja järjestelyjen kannalta mahdollista. *Komissio* katsoo, että Portugali ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä direktiivin mukaisen etusijan antamiseksi uudistamalla tapahtuvalle jäteöljyn käsittelylle.

Suomi katsoi väliintulokirjelmässään (17.11.2003), että kanne tulisi hylätä. Uudistamisen edellytysten olemassaolo tulee harkita tapauskohtaisesti ottaen huomioon asianomaisessa jäsenvaltiossa vallitsevat olosuhteet kokonaisuudessaan. Portugali on esittänyt perusteita, joiden vuoksi jäteöljyjen uudistamistoimintaa ei taloudellisesti ole mahdollista harjoittaa. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

13. Asia C-178/03, komissio vastaan parlamentti ja neuvosto

Kanteen kohde: Parlamentin ja neuvoston asetus N:o 304/2003 – Kansainvälisen sopimuksen täytäntöönpano – Toimivalta ympäristökysymyksissä – Oikeusperusta

Asian käsittely: *Komissio* pyrkii kanteellaan kumoamaan parlamentin ja neuvoston asetuksen, jolla pannaan yksityiskohtaisesti täytäntöön Rotterdamin yleissopimus. *Komission* näkemyksen mukaan asetuksen oikeudelliseksi perustaksi olisi tullut valita kauppapolitiikan alaan kuuluva EY 133 artikla ympäristönsuojelua koskevan EY 175 artiklan 1 kohdan sijaan. Asia liittyy läheisesti asiaan C-94/03 (ks. edellä 2.4.3.7 kohta).

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (20.11.2003) parlamenttia ja neuvostoa ja vaati kanteen hylkäämistä. Parlamentti ja neuvosto eivät ole loukanneet yhteisön yksinomaista toimivaltaa perustaessaan riidanalaisen asetuksen EY 175 artiklan 1 kohtaan. Asetuksella pannaan täytäntöön Rotterdamin yleissopimus, jonka pääasiallisena tarkoituksena on ympäristönsuojelu eikä vaarallisten kemikaalien ja torjunta-aineiden kaupan sääntely. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

14. Asia C-147/03, komissio vastaan Itävalta

Kanteen kohde: EY 12 (syrjintäkielto) – EY 149 ja 150 artikla (koulutus) – Pääsy yliopisto- ja korkeakoulutukseen

Asian käsittely: *Komissio* on nostanut Itävaltaa vastaan kanteen, jonka kohteena on perustamissopimuksessa olevan syrjintäkiellon sekä koulutusta koskevien määräysten rikkominen. *Komission* mukaan Itävalta ei ole toteuttanut tarvittavia toimia sen varmistamiseksi, että toisessa jäsenvaltiossa keskiasteen koulutuksen suorittanut pääsee korkeakoulu- tai yliopistokoulutukseen samoin edellytyksin kuin Itävallassa keskiasteen koulutuksen suorittanut.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (24.11.2003) komissiota. Itävallan lainsäädäntö on syrjivä, koska toisessa jäsenvaltiossa tutkintonsa suorittaneille asetetaan edellytys, joka ei koske Itävallassa tutkintonsa suorittaneita. Järjestelmä asettaa muissa jäsenvaltioissa toisen asteen koulutuksen suorittaneet henkilöt eri asemaan myös suhteessa toisiinsa riippuen siitä, miten yliopisto- ja korkeakouluihin pääsy on kussakin jäsenvaltiossa järjestetty. Sen jälkeen, kun toisessa jäsenvaltiossa suoritettu tutkinto on tunnustettu vastaavaksi kotimaisen tutkinnon kanssa, ulkomaisia ja kotimaisia tutkintoja tulee kohdella samalla tavalla. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

15. Asia T-84/03, Maurizio Turco vastaan neuvosto

Kanteen kohde: Avoimuusasetus (EY) N:o 1049/2001 – Asiakirjojen julkisuus

Asian käsittely: Kantaja on nostanut neuvostoa vastaan kanteen, joka koskee yhteisön avoimuusasetuksen soveltamista. Kantaja pyrkii kumoamaan neuvoston päätöksen, jossa siltä evätään pääsy neuvoston oikeudellisen yksikön lausunnon sisältäneeseen asiakirjaan. Neuvosto on vedonnut avoimuusasetuksessa tarkoitettuun oikeudellisen neuvonannon suojaan.

Suomi tuki väliintulokirjelmällään (5.12.2003) kantajaa. Oikeudellisen neuvonannon suojaan liittyvää poikkeusta tulee tulkita suppeasti. Asiakirjan luovuttamista koskevan kielteisen päätöksen tulee aina perustua sen sisältämien tietojen ilmaisemisen vahingollisuuteen. Kielteisen päätöksen tulee olla suhteellisuusperiaatteen mukainen ja asianmukaisesti perusteltu. Oikeudellisen yksikön lausuntojen luovuttaminen, joka perustuu asiakirjakohtaiseen harkintaan, ei lähtökohtaisesti vaaranna oikeudellisen neuvonannon suojaa. Asian käsittely yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa on kesken.

VALITUSASIAT

Yhdistetyt asiat C-131/03 P, *R.J. Reynolds Tobacco Holdings ym.*

Kanteen kohde: Tupakan salakuljetus – Yhteisön toimivalta nostaa yhdysvaltalaisessa tuomioistuimessa kanne

Asian käsittely: Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti 15.1.2003 valittajina olevien tupakkayhtiöiden kanteet tutkimatta (ks. edellä 2.4.1.1 kohta), koska komission päätöstä nostaa New Yorkissa olevassa piirituomioistuimessa kanne tupakkayhtiöitä vastaan ei pidetty kannekelpoisena päätöksenä. Tupakkayhtiöt ovat nyt valittaneet kyseisestä tuomiosta. *Suomi* on yhteisöjen tuomioistuimessa vastaajana, koska *Suomi* tuki komissiota asian käsittelyssä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

Suomen vastineessa (17.6.2003) pyydettiin jättämään valitukset tutkimatta muun muassa siltä osin kuin valitukset koskivat uusia seikkoja, joita ei ole esitetty ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. *Suomi* pyysi yhteisöjen tuomioistuinta hylkäämään kanteet muilta osin. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

LAUSUNTOPYYNNÖT

Lausuntopyyntö 1/03, *Luganon yleissopimus*

Lausuntopyynnön kohde: Uusi Luganon yleissopimus – Kuuluminen yhteisön yksinomaaseen toimivaltaan tai yhteisön ja jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan

Asian käsittely: Euroopan unionin neuvosto haluaa EY 300 artiklan 6 kohdan mukaisessa lausuntopyynnössään tietää, kuuluuko tuomioistuinten toimivaltaa ja tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa yksityisoikeudellisissa asioissa koskeva uusi Luganon yleissopimus yhteisön yksinomaaseen toimivaltaan vai yhteisön ja jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (3.7.2003), että yhteisöllä on tarvittava toimivalta sopimuksen tekemiseksi. Sopimus kuuluu aiheensa puolesta oikeudellista yhteistyötä yksityisoikeudellisissa asioissa koskevien perustamissopimuksen määräysten soveltamisalaan. Yhteisölle ei ole kuitenkaan syntynyt yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla yksinomaista ulkoista toimivaltaa suunnitellun sopimuksen tekemiseen. Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on kesken.

VALVONTAMENETTELYT

Seuraavassa käydään läpi ne EY 226 artiklaan perustuvat Suomea vastaan vireillä olevat rikkomusmenettelyt, joissa kertomuskauden aikana on annettu virallinen huomautus (3.1 jakso) tai perusteltu lausunto (3.2 jakso). Perusteltua lausuntoa seuraava vaihe on jäsenyysvelvoitteiden rikkomista koskevan kanteen nostaminen. Rikkomuskanteita on käsitelty edellä 2.2 jaksossa.

VIRALLISET HUOMAUTUKSET

1. Virallinen huomautus 21.11.2002 (2002/0637- 2002/0640); neljän direktiivin täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt komissiolle ilmoitusta direktiivien 2001/18/EY, 2001/37/EY, 2001/46/EY eikä 2002/25/EY täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (13.1.2003) kerrottiin, että direktiivi 2001/46/EY on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan. Muiden direktiivien osalta kerrottiin täytäntöönpanon olevan vielä kesken ja annettiin arvioitu täytäntöönpanoaikataulu.

Komissio on jatkanut menettelyä perustellulla lausunnolla direktiivin 2001/18/EY osalta komissio on (ks. jäljempänä 3.2.6 kohta). Muiden direktiivien osalta komissio on lopettanut valvontamenettelyn.

2. Virallinen huomautus 19.12.2002 (2001/2091); autoverolainsäädäntö

Komission virallinen huomautus koskee Suomen autoverolain mukaista autoveroa sekä uusina että käytettynä maahantuotujen ajoneuvojen osalta. *Komission* mukaan autovero on yhteisön oikeuden vastainen tulli tai vaikutuksiltaan vastaava maksu. Suomi kantaa toisista jäsenvaltioista hankituista ajoneuvoista autoveroa enemmän muilta toimijoilta ja yksityisiltä kuin suomalaisilta valtuutetuilta maahantuojilta. Lisäksi komissio kiinnittää huomiota mm. lainsäädännön ikähyvitysjärjestelmään, verotukseen ajoneuvon osia vaihdettaessa ja autoverolain arvonlisäverojärjestelmään.

Suomi totesi vastauksessaan (13.2.2003), että hallitus on antanut eduskunnalle esityksen autoverolain muuttamisesta. Tämän vuoksi eräitä yleisluontoisempia kysymyksiä lukuun ottamatta ei *Suomen* vastauksessa ollut tarpeen käsitellä kaikkia komission väitteitä yksityiskohtaisesti. Sen sijaan komissiota informoitiin uuden autoverolain eduskuntakäsittelyn vaiheesta ja siitä, millaisia muutoksia autoverolakiin valmisteltiin. *Suomi* toimitti komissiolle täydentävän vastauksen (11.4.2003), johon liitettiin eduskunnan hyväksymä laki autoveron muuttamisesta ja jossa informoitiin lain voimaantulosta.

3. Virallinen huomautus 19.12.2002 (2000/2280); palveluhankintadirektiivin noudattaminen

Komissio kiinnittää huomiota Helsingin kaupungin bussiliikennettä koskevaan hankintamenettelyyn. *Komission* mukaan se, että hankintasopimuksen tekemisvaiheessa annettiin lisäpisteitä, mikäli tarjoajalle oli myönnetty sertifioitu laatujärjestelmä tai ympäristöohjelma, on palveludirektiivin vastaista. Laatujärjestelmä ja ympäristöohjelma eivät vaikuta tarjouksen laatuun vaan palvelun suorittajan kykyyn, eikä niitä sen vuoksi voida käyttää hankinnan tekemisen perusteena.

Suomen vastauksessa (14.2.2003) myönnettiin, että tarjoajaan liittyvien kelpoisuusehtojen täyttymisen arviointi ja tarjouksen valintaperusteiden arviointi on erotettava toisistaan. Joissakin tilanteissa ympäristöohjelmat ja laatujärjestelmät voivat kuitenkin liittyä hankinnan kohteeseen. Asiaan on kiinnitetty Helsingin kaupungin huomiota ja ryhdytty toimiin sen varmistamiseksi, että vastaisuudessa vältettäisiin tällaiset ongelmat.

Komissio on lopettanut valvontamenettelyn.

4. Virallinen huomautus 23.1.2003 (2003/0237 - 2003/0253); 17 direktiivin täytäntöönpano

Komissio katsoo, että Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta komissiolle direktiivien 2001/90/EY, 2001/91/EY, 2002/62/EY, 2002/78/EY, 2000/76/EY, 2000/64/EY, 2001/19/EY, 2001/29/EY, 2001/61/EY, 2001/62/EY, 2002/42/EY, 2002/66/EY, 2002/71/EY, 2002/76/EY, 2002/79/EY, 2000/59/EY ja 2002/40/EY täytäntöönpanosta.

Suomi totesi vastauksessaan (17.3.2003), että direktiivi 2001/19/EY on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan. Lisäksi direktiivien 2001/90/EY, 2001/91/EY, 2002/62/EY, 2002/78/EY, 2001/62/EY, 2002/42/EY, 2002/76/EY ja 2002/40/EY täytäntöönpano on Manner-Suomen osalta kunnossa. Muiden direktiivien osalta kerrottiin täytäntöönpanon olevan vielä kesken ja annettiin arvioitu täytäntöönpanoaikataulu.

Komissio on jatkanut valvontamenettelyä direktiivien 2000/59/EY, 2000/76/EY, 2000/64/EY ja 2001/29/EY osalta perustellulla lausunnolla (ks. jäljempänä 3.2.9, 3.2.10, 3.2.12 ja 3.2.13 kohta). Muiden direktiivien osalta komission lopettanut valvontamenettelyn.

5. Virallinen huomautus 11.3.2003 (2003/0431 - 2003/0444); 14 direktiivin täytäntöönpano

Komissio katsoi, että Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta komissiolle direktiivien 1999/105/EY, 2001/88/EY, 2001/93/EY, 2001/101/EY, 2002/11/EY, 2002/16/EY, 2001/17/EY, 2002/26/EY, 2002/27/EY, 2002/63/EY, 2002/69/EY, 2002/70/EY, 2002/31/EY ja 2002/53/EY täytäntöönpanosta.

Suomi totesi vastauksessaan (2.5.2003), että direktiivien 1999/105/EY, 2001/88/EY, 2001/93/EY, 2001/101/EY, 2002/16/EY, 2002/26/EY, 2002/27/EY, 2002/69/EY, 2002/70/EY ja 2002/31/EY täytäntöönpano on Manner-Suomen osalta kunnossa. Direktiivin 2002/11/EY osalta komissiolle ilmoitettiin, ettei Suomessa ei harjoiteta kyseistä toimintaa (viiniköynnöksen viljely). Direktiivi 2002/17/EY on korvattu direktiivillä 2002/72/EY, joka on pantu täytäntöön Manner-Suomen osalta. Muiden direktiivien osalta kerrottiin täytäntöönpanon olevan vielä kesken ja annettiin arvioitu täytäntöönpanoaikataulu.

Komissio on lopettanut valvontamenettelyn direktiivien 2002/11/EY, 2002/31/EY, 1999/105/EY, 2001/88/EY, 2001/93/EY, 2001/101/EY, 2002/16/EY ja 2002/70/EY osalta. Direktiivin 2002/35/EY osalta komissio on jatkanut valvontamenettelyä perustellulla lausunnolla (ks. jäljempänä 3.2.11 kohta).

6. Virallinen huomautus 3.4.2003 (2003/0496 - 2003/0498); rautateistä annettujen direktiivien täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole toimittanut komissiolle ilmoitusta rautateitä koskevien direktiivien 2001/12/EY, 2001/13/EY ja 2001/14/EY täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (5.5.2003) kerrottiin, että kyseisten direktiivien täytäntöönpano on suoritettu kaikilta osin Manner-Suomessa. Ahvenanmaan maakunnan osalta todettiin, että direktiivit kuuluvat Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaan, mutta koska alueella ei ole rautateitä, maakunnalla ei ole aihetta ryhtyä lainsäädäntötoimenpiteisiin.

Komissio on lopettanut valvontamenettelyn kaikkien kolmen direktiivin osalta.

7. Virallinen huomautus 9.4.2003 (2001/5081); siirtolupa

Komissio kiinnittää huomiota Suomen siirtolupia koskevaan järjestelmään. Kun Suomessa vakinaisesti asuva henkilö tuo väliaikaista käyttöä varten maahan ajoneuvon, jossa on toisen jäsenvaltion myöntämät pysyvät tai väliaikaiset rekisterikilvet ja kyseisestä jäsenvaltiosta otettu liikennevakuutus, henkilön on

hankittava ajoneuvolle Suomesta väliaikainen siirtolupa ja liikennevakuutus. Komissio katsoo, että Suomen lainsäädäntö rajoittaa tavaroiden vapaata liikkuvuutta.

Suomi totesi vastauksessaan (30.5.2003), että Suomen lainsäädäntö ei ole ristiriidassa tavaroiden vapaan liikkuvuuden kanssa. Yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut, että jäsenvaltio, jonka tieverkostossa ajoneuvoa todellisuudessa käytetään, saa edellyttää ajoneuvon rekisteröintiä tässä jäsenvaltiossa. Vaikka järjestelmä rajoittaisikin tavaroiden vapaata liikkuvuutta, sitä voidaan pitää oikeutettuna verovalvontaan, liikenneturvallisuuteen ja -valvontaan sekä rekisterin ajantasaisuuteen liittyvistä yleisen edun mukaisista syistä. Väliaikaisten rekisterikilpien osalta on erityisesti huomauttava, että niiden myöntämisperusteille ei ole yhteisössä asetettu tekniseen kuntoon liittyviä vähimmäisvaatimuksia.

Komissio on jatkanut valvontamenettelyä perustellulla lausunnolla (ks. jäljempänä 3.2.19 kohta).

8. Virallinen huomautus 9.4.2003 (2001/4579); *Multishower-suihkupäät*

Komissio katsoo, että Suomen rakennusvalvontaviranomaiset soveltavat rakentamismääräyskokoelman ohjeita sekä tyyppihyväksyntämenettelyä käytännössä pakottavina ja että Suomi tämän vuoksi rikkoo rakennustuotedirektiivin 89/106/ETY vaatimuksia.

Suomen totesi vastauksessaan (30.5.2003), että rakentamismääräyskokoelmaan sisältyvä suihkujen ohjeellinen virtaama ei ole ristiriidassa rakennustuotedirektiivin kanssa. Suihkujen virtaama on esitetty rakentamismääräyskokoelmassa ei-velvoittavana ohjeena. Tiedossa ei ole yhtään tapausta, jossa viranomainen olisi kieltänyt tietyn suihkupään käytön. Myöskään kansallista tyyppihyväksyntämenettelyä ei sovelleta käytännössä sitovana. Suihkupäälle ei ole asetettu erillisiä vaatimuksia rakentamismääräyskokoelmassa, eikä sitä voi erillisenä tyyppihyväksyä. YM on aktiivisesti tiedottanut tyyppihyväksyntämenettelyn vapaaehtoisuudesta.

9. Virallinen huomautus 9.4.2003 (2001/4558); *yli 80-prosenttisen väkiviinan tuontikielto*

Komission mukaan Suomen alkoholilain väkiviinaa koskevat säännökset ovat tavaroiden vapaan liikkuvuuden vastaisia. Yli 80 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävä aine, jota ei ole denaturoitu, on alkoholilaissa määriteltä väkiviinaksi, jota ei saa pitää kaupan alkoholijuomana. *Komission* mukaan tämä on tavaroiden vapaata liikkuvuutta rajoittava äärimmäinen toimenpide, joka ei ole oikein suhteutettu alkoholilainsäädännöllä tavoiteltuihin päämääriin. Lisäksi 80 tilavuusprosentin raja on *komission* mukaan keinotekoinen.

Suomen vastauksessa (2.6.2003) todettiin, että vaikka kyseisen lainsäädännön katsottaisiin rikkovan tavaroiden vapaata liikkuvuutta, se on oikeutettu kansanterveyteen ja yleiseen järjestykseen liittyvien perusteiden nojalla. Hyvin vahvan alkoholin nauttiminen on todistettusti vaarallista terveydelle, minkä lisäksi siihen liittyy järjestyshäiriöitä ja rikollisuutta. Väkiviinan alkoholipitoisuusraja ei ole keinotekoinen vaan perustuu siihen, että tätä vahvempia vakiintuneita alkoholijuomia ei säännöksen säätämisen aikaan Suomen viranomaisten tietojen mukaan ollut yhteisön markkinoilla.

10. Virallinen huomautus 16.5.2003 (2003/0678 - 2003/0689); *12 direktiivin täytäntöönpano*

Komission mukaan Suomi ei ole pannut täytäntöön direktiivejä 2002/34/EY, 2003/1/EY, 2001/17/EY, 2002/4/EY, 2002/33/EY, 2002/36/EY, 2002/100/EY, 2003/21/EY, 2003/22/EY, 2002/94/EY, 2002/75/EY ja 2003/16/EY.

Suomen vastauksessa (2.7.2003) todettiin, että täytäntöönpano Manner-Suomessa on suoritettu kokonaisuudessaan direktiivien 2002/34/EY, 2003/1/EY, 2002/4/EY, 2002/36/EY, 2002/100/EY, 2002/94/EY ja 2003/16/EY osalta. Muiden direktiivien osalta kerrottiin täytäntöönpanon olevan vielä kesken ja annettiin arvioitu täytäntöönpanoaikataulu.

Komissio on lopettanut valvontamenettelyn direktiivien 2002/34/EY, 2003/1/EY, 2003/16/EY, 2002/33/EY, 2002/36/EY, 2002/100/EY, 2002/94/EY ja 2002/75/EY osalta. Direktiivien 2001/17/EY ja 2002/75/EY osalta komissio jatkoi menettelyä perustellulla lausunnolla (ks. jäljempänä 3.2.14 ja 3.2.15 kohta).

11. Virallinen huomautus 11.7.2003 (2001/4647); asetuksen (ETY) N:o 1408/71 33 artiklan soveltaminen Suomessa asuviin eläkkeensaajiin

Komission virallinen huomautus koskee sosiaaliturva-asetuksen (ETY) N:o 1408/71 soveltamista sellaisiin Suomessa asuviin eläkkeensaajiin, joille maksetaan eläkettä sekä Suomen että muiden jäsenvaltioiden sosiaaliturvalainsäädännön mukaan. Komissio katsoo, että asetuksen mukaisessa järjestelmässä eläkkeensaajan sairaus- ja äitiysetuuksista vastaava jäsenvaltio ei saa käyttää sairausvakuutusmaksun maksuperustana muiden jäsenvaltioiden maksamia eläkkeitä. Komissio pitää Suomen menettelyä yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-389/99 *Rundgren* antaman tuomion vastaisena.

Suomen vastauksessa (5.9.2003) katsottiin olevan sallittua ottaa maassa asuvien eläkkeensaajien sairausvakuutusmaksun määrittämisessä huomioon myös muissa jäsenvaltioissa maksetut eläkkeet. *Rundgren* -asiassa henkilölle ei maksettu eläkettä asuinmaastaan. Näin ollen kyseistä tuomiota ei voida soveltaa tilanteissa, joissa eläkkeensaajalle maksetaan eläkettä ainakin kahdesta jäsenvaltiosta, joista yksi on hänen asuinmaansa.

12. Täydentävä virallinen huomautus 11.7.2003 (2002/2259); kuudes neuvoston alv-direktiivi (77/388/ETY)

Komission täydentävä virallinen huomautus koskee Suomen arvonlisäverolain yhteensopivuutta kuudennen alv-direktiivin sekä tavaroiden ja palveluiden vapaata liikkuvuutta koskevien määräysten kanssa. Huomautus koskee velvollisuutta asettaa Suomen ulkopuolelle sijoittautuneelle verovelvolliselle velvoite nimetä Suomeen veroedustaja ja säilyttää kirjanpitoa Suomessa viiden vuoden ajan.

Suomen vastauksessa (5.9.2003) katsottiin, että veroedustajan nimeämisvelvoite on yhteisön oikeuden mukainen. Kyseessä ei ole ulkomaisille elinkeinonharjoittajille asetettu velvoite, vaan näiden valittavana oleva vaihtoehtoinen ja vapaaehtoinen järjestelmä. Järjestelmä on säädetty maahan sijoittautumattomien elinkeinonharjoittajien eduksi ja näiden toimintaa helpottamaan. Velvollisuus säilyttää kirjanpitoa viiden vuoden ajan Suomessa poistuu arvonlisäverolain muutoksella, joka tulee voimaan 1.1.2004.

13. Virallinen huomautus 16.7.2003 (2003/0828–2003/0839); 12 direktiivin täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta komissiolle direktiivien 1999/92/EY, 2001/20/EY, 2002/80/EY, 2003/17/EY, 2001/97/EY, 2002/32/EY, 2002/60/EY, 2002/67/EY, 2002/68/EY, 2002/79/EY, 2002/97/EY ja 2003/60/EY täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (12.9.2003) kerrottiin, että direktiivit 1999/92/EY, 2001/97/EY, 2002/60/EY ja 2002/79/EY on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan. Direktiivit 2002/80/EY, 2003/17/EY ja 2002/67/EY on pantu täytäntöön Manner-Suomessa. Muiden direktiivien osalta kerrottiin täytäntöönpanon olevan vielä kesken ja annettiin arvioitu täytäntöönpanoaikataulu.

Komissio on lopettanut valvontamenettelyn direktiivien 1999/92/EY, 2001/20/EY, 2002/80/EY, 2001/97/EY, 2002/60/EY, 2002/79/EY ja 2002/97/EY osalta.

14. Virallinen huomautus 24.7.2003 (2003/0864–2003/0865); kahden direktiivin täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta komissiolle direktiivien 2001/105/EY (ns. luokituslaitosdirektiivi) ja 2001/106/EY (ns. satamavalvontadirektiivi) täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (18.9.2003) kerrottiin, että molempien direktiivien täytäntöönpano on vielä kesken. Tarvittavat lainmuutokset ovat valmisteilla.

Komissio jatkoi menettelyä molempien direktiivien osalta perustellulla lausunnolla (ks. jäljempänä 3.2.16 ja 3.2.17 kohta).

15. Virallinen huomautus 6.10.2003 (2003/1032–2003/1040); yhdeksän direktiivin täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta komissiolle direktiivien 2000/34/EY, 2000/43/EY, 2003/12/EY, 2002/46/EY, 2002/82/EY, 2003/57/EY, 2003/62/EY, 2003/69/EY ja 2001/96/EY täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (1.12.2003) kerrottiin, että direktiivit 2003/12/EY ja 2002/82/EY on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan. Direktiivit 2002/64/EY, 2003/62/EY ja 2003/69/EY on pantu täytäntöön Manner-Suomessa. Muiden direktiivien osalta kerrottiin täytäntöönpanon olevan vielä kesken ja annettiin arvioitu täytäntöönpanoaikataulu.

Komissio on lopettanut valvontamenettelyn direktiivien 2003/12/EY ja 2002/82/EY osalta.

16. Virallinen huomautus 17.10.2003 (2003/2180); puolustustarvikkeiden tullit

Komissio katsoo, että Suomessa noudatettava puolustustarvikkeiden tullikohtelu ei ole yhteisön oikeuden mukaista.

Suomen vastauksessa (11.12.2003) kiistettiin komission esittämät väitteet.

17. Virallinen huomautus 17.10.2003 (2003/2066); ilman epäpuhtauksien kansallisia päästörajoja koskevan direktiivin 2001/81/EY täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole saattanut tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisista päästörajoista annettua direktiiviä 2001/81/EY osaksi kansallista lainsäädäntöään. *Komission* mukaan direktiivin täytäntöönpanoa koskeva ilmoitus koskee ainoastaan direktiivin 6 artiklaa, eikä siinä mainita lainkaan niitä sitovia toimenpiteitä, joilla Suomi on saattanut direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Suomen vastauksessa (1.12.2003) todettiin, että direktiivi on pantu sitovasti täytäntöön valtioneuvoston ympäristönsuojelulain nojalla hyväksymällä ilmansuojeluohjelmalla. Direktiiviin liittyviä viranomaisvelvoitteita on lisäksi täsmennetty ympäristöministeriön Suomen ympäristökeskukselle toimittamalla kirjeellä.

18. Virallinen huomautus 25.11.2003 (2003/1149-2003/1155); seitsemän direktiivin täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta komissiolle direktiivien 2003/63/EY, 2002/58/EY, 2002/12/EY, 2002/13/EY, 2003/7/EY, 2001/77/EY ja 2002/30/EY täytäntöönpanosta.

Suomen on annettava vastauksensa asiassa 25.1.2004 mennessä.

19. Täydentävä virallinen huomautus 19.12.2003 (1996/4250, 1996/4453); alkoholijuomiin kohdistuva lupa- ja valvontajärjestelmä

Komissio katsoo, että Suomessa alkoholijuomien tukkumyyntiin, valmistukseen, vähittäismyyntiin ja anniskeluoikeuksiin sovellettavaa lupa- ja valvontajärjestelmä on tavaroiden vapaan liikkuvuuden vastainen. Täydentävä virallinen huomautus liittyy 23.6.1998 annettuun viralliseen huomautukseen.

Suomen on annettava vastauksensa asiassa 19.2.2004 mennessä.

PERUSTELLUT LAUSUNNOT

1. Perusteltu lausunto 19.12.2002 (2001/4814); julkiset hankinnat (Senaatti-kiinteisöt)

Komissio katsoo, että Senaatti-kiinteistöt on Turun läänin virastotalon suurkeittiölaitehankintojen yhteydessä rikkonut perustamissopimuksen määräyksiä ja erityisesti syrjimättömyyden periaatetta, johon sisältyy velvollisuus avoimuuteen. Hankinnasta olisi pitänyt ilmoittaa asianmukaisessa laajuudessa. Suomi on siten jättänyt noudattamatta tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevat velvollisuutensa. Perusteltu lausunto liittyy 18.7.2002 annettuun viralliseen huomautukseen.

Suomi totesi vastauksessaan (12.2.2003), että koska hankintojen arvo alitti kynnysarvon, niihin ei sovelleta julkisia tavaranhankintoja koskevaa direktiiviä. Asiassa on noudatettu riittävää avoimuutta. Keittiölaitetyöt oli mainittu kokonaisurakan yhteydessä yhteisöjen virallisessa lehdessä. Hankkeesta oli alunperin järjestetty tarjouskilpailu ja asiakirjat ovat olleet kaikkien halukkaiden saatavilla. Mistään ei seuraa, että jokainen hanke olisi ilmoitettava tietyllä foorumilla, eikä kynnysarvon alittavien hankintojen osalta menettelysääntöjä ole olemassa. Viranomaiset ovat puuttuneet tapaukseen ja asianomainen hankintayksikkö on saanut huomautuksen.

Komissio on päättänyt nostaa Suomea vastaan asiaa koskevan kanteen.

2. Perusteltu lausunto 19.12.2002 (2002/0330-0331); sähköistä rahaa koskevien direktiivien täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole ilmoittanut toimenpiteistä sähköisen rahan liikkeeseenlaskijoihin liittyvien direktiivien 2000/28/EY ja 2000/46/EY saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Perusteltu lausunto liittyy 6.6.2001 annettuun viralliseen huomautukseen.

Suomi totesi vastauksessaan (28.1.2003), että direktiivit on kokonaisuudessaan pantu täytäntöön.

Komissio on lopettanut valvontamenettelyn molempien direktiivien osalta.

3. Perusteltu lausunto 19.12.2002 (2001/2193); YVA-direktiivin täytäntöönpano (Ahvenanmaa)

Komissio toteaa, että ympäristövaikutusten arviointia koskevan direktiivin 85/337/ETY 2 artiklan 1 kohta on pantu puutteellisesti täytäntöön Ahvenanmaan maakunnassa. Perusteltu lausunto liittyy 24.10.2001 annettuun viralliseen huomautukseen.

Suomi totesi vastauksessaan (11.2.2003), että direktiivi on kokonaisuudessaan pantu täytäntöön.

Komissio on lopettanut valvontamenettelyn.

4. Perusteltu lausunto 19.12.2002 (2002/0581); *työkoneisiin asennettavien polttomoottoreiden kaasuja hiukkaspäästöjä koskevan direktiivin täytäntöönpano (Ahvenanmaa)*

Komission mukaan Suomi ei ole Ahvenanmaan maakunnan osalta pannut täytäntöön työkoneisiin asennettavien polttomoottoreiden kaasuja ja hiukkaspäästöjen torjuntatoimenpiteistä annettua direktiiviä 2001/63/EY. Perusteltu lausunto liittyy 30.9.2001 annettuun viralliseen huomautukseen.

Suomi totesi vastauksessaan (10.2.2003), että Suomen asiaa koskeva täytäntöönpanoilmoitus ei koskenut Ahvenanmaata. Suomi on kuitenkin toimittanut täydentävän täytäntöönpanoilmoituksen, jossa todetaan aiemmin ilmoitetun täytäntöönpanon olevan automaattisesti voimassa myös Ahvenanmaan maakunnassa. Direktiivi on näin ollen pantu täytäntöön kokonaisuudessaan.

Komissio on lopettanut valvontamenettelyn.

5. Perusteltu lausunto 3.4.2003 (2002/0223); *laivavarusteista annetun direktiivin täytäntöönpano*

Komissio katsoo, että Suomi ei ole pannut täytäntöön laivavarusteista annetun neuvoston direktiivin 96/98/EY muuttamisesta annettua komission direktiiviä 2001/53/EY. Perusteltu lausunto liittyy 17.4.2002 annettuun viralliseen huomautukseen.

Suomi totesi vastauksessaan (2.5.2003), että direktiivi on kokonaisuudessaan pantu täytäntöön.

Komissio on lopettanut valvontamenettelyn.

6. Perusteltu lausunto 3.4.2003 (2002/0637); *geneettisesti muutettuja organismeja koskevan direktiivin täytäntöönpano*

Komissio katsoo, että Suomi ei ole pannut täytäntöön geneettisesti muutettujen organismien levittämisestä annetun direktiivin 90/220/ETY muuttamisesta annettua direktiiviä 2001/18/EY. Perusteltu lausunto liittyy 21.11.2002 annettuun viralliseen huomautukseen (ks. edellä 3.1.1 kohta).

Suomi kertoi vastauksessaan (13.5.2003), että toimenpiteet direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä ovat edenneet siten, että luonnos hallituksen esitykseksi direktiivin määräysten panemiseksi täytäntöön on saatu valmiiksi. Lakiehdotuksen valmistelu on viivästynyt lakiteknisistä syistä. Lakiehdotus annetaan eduskunnan käsiteltäväksi niin pian kuin mahdollista, viimeistään syksyllä 2003.

Komissio on nostanut Suomea vastaan asiaa koskevan kanteen (ks. edellä 2.3.3.5 kohta).

7. Perusteltu lausunto 9.4.2003 (2000/5042); *nuuska*

Komissio katsoo, että Suomi ei ole varmistanut, että Ahvenanmaan maakunta saattaa osaksi lainsäädäntöään tupakkatuotteista annetun direktiivin 89/622/ETY 8 a artiklan ja että mainittuun säännökseen sisältyvää nuuskan kaupanpitämiskieltoa noudatetaan Suomessa rekisteröidyillä aluksilla. Näin ollen komissio katsoo, että Suomi edelleen on laiminlyönyt direktiivin täytäntöönpanon. Perusteltu lausunto liittyy 21.3.2002 annettuun viralliseen huomautukseen.

Suomen vastauksessa (30.5.2003) kerrottiin, että maakuntahallitus ryhtyy valmistelemaan tupakkalainsäädännön muutosta. Asian saattamisessa päätökseen maakuntapäivillä ennen lokakuussa 2003 pidettäviä vaaleja voi kuitenkin olla vaikeuksia.

8. Perusteltu lausunto 3.4.2003 (2000/2156, 2001/4202); *liito-oravien suojelu*

Komissio katsoo, että Suomi on jättänyt täyttämättä luontodirektiivin 92/43/EY ja ympäristövaikutusten arviointia koskevan direktiivin 85/337/EY mukaisia velvollisuuksiaan. Komissio kiinnittää huomiota Suomen luonnonsuojelulain sanamuotoon ja metsä- ja ympäristöviranomaisten väliseen yhteistyöhön metsänhakkuiden yhteydessä. Lisäksi komissio katsoo, että Turku-Helsinki (E 18) -moottoritien rakentamisessa ei ole selvitetty, olisiko joku muu vaihtoehto ollut liito-oravien kannalta edullisempi. Perusteltu lausunto liittyy 28.7.2000 ja 21.3.2002 annettuihin virallisiin huomautuksiin ja 24.7.2001 annettuun täydentävään viralliseen huomautukseen.

Suomi kertoi vastauksessaan (8.7.2003) ryhtyneensä tiettyihin toimenpiteisiin, jotka liittyvät liito-oravakannan arviointiin, ympäristö- ja metsälainsäädäntöön ja liito-oravan suojelua koskevaan ohjeistukseen, ja totesi toivovansa, että nämä toimet toteutuessaan vastaisivat komission esiintuomiin huolenaiheisiin. Turku-Helsinki -moottoritien osalta Suomi katsoi, että sen yhteydessä on riittävällä tavalla selvitetty, että muut kuin valittu tievaihtoehto eivät olisi olleet liito-oravan kannalta edullisempia. Suomen näkemyksen mukaan luontodirektiiviä ja YVA-direktiiviä on noudatettu E 18 -moottoritiehankeen suunnittelun yhteydessä.

9. Perusteltu lausunto 15.5.2003 (2003/0252); *alusjätteistä annetun direktiivin täytäntöönpano*

Komissio katsoo, että Suomi ei ole pannut täytäntöön direktiiviä 2000/59/EY, joka koskee aluksella syntyvän jätteen ja lastijäämien vastaanottolaitteita satamissa. Perusteltu lausunto liittyy 23.1.2003 annettuun viralliseen huomautukseen (ks. edellä 3.1.4 kohta).

Suomi kertoi vastauksessaan (2.7.2003), että eduskunta käsittelee direktiivin täytäntöönpanemiseksi annetun lakiehdotuksen syysistuntokaudella 2003. Voimassaoleva kansallinen lainsäädäntö on kuitenkin jo pitkälti direktiivin mukainen. Ahvenanmaan maakuntapäivät ovat hyväksyneet direktiivin täytäntöönpanemiseksi maakuntalain, joka tulee voimaan, kun tasavallan presidentti on vahvistanut sen.

Komissio on lopettanut valvontamenettelyn.

10. Perusteltu lausunto 11.7.2003 (2003/0241); *jätteenpolto*

Komission mukaan Suomi ei ole ilmoittanut toimenpiteistä direktiivin 2000/76/EY (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi jätteenpolto) saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Perusteltu lausunto liittyy 23.1.2003 annettuun viralliseen huomautukseen (ks. edellä 3.1.4 kohta).

Suomi totesi vastauksessaan (20.8.2003), että direktiivi on kokonaisuudessaan pantu täytäntöön.

Komissio on lopettanut valvontamenettelyn.

11. Perusteltu lausunto 11.7.2003 (2003/0444); *kalastusalukset*

Komission mukaan Suomi ei ole ilmoittanut toimenpiteistä yhdenmukaistetun turvallisuusjärjestelmän luomisesta vähintään 24 metriä pitkille kalastusaluksille annetun direktiivin 2002/35/EY saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Perusteltu lausunto liittyy 11.3.2003 annettuun viralliseen huomautukseen (ks. edellä 3.1.5 kohta).

Suomi totesi vastauksessaan (5.9.2003), että direktiivi on kokonaisuudessaan pantu täytäntöön.

Komissio on lopettanut valvontamenettelyn.

12. Perusteltu lausunto 11.7.2003 (2003/0244); *tekijänoikeudet*

Komission mukaan Suomi ei ole ilmoittanut toimenpiteistä tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa annetun direktiivin 2001/29/EY saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Perusteltu lausunto liittyy 23.1.2003 annettuun viralliseen huomautukseen (ks. edellä 3.1.4 kohta).

Suomi totesi vastauksessaan (12.08.2003), että direktiivin täytäntöönpano on kesken. Täytäntöönpanoa koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle mahdollisimman pian, kuitenkin syysistuntokauden 2003 kuluessa.

Komissio on päättänyt nostaa Suomea vastaan asiaa koskevan kanteen.

13. Perusteltu lausunto 11.7.2003 (2003/0242); tietojen vaihto

Komission mukaan Suomi ei ole ilmoittanut toimenpiteistä direktiivien 85/611/ETY, 92/49/ETY, 92/96/ETY ja 93/22/ETY muuttamisesta kolmansien maiden kanssa harjoitettavan tietojen vaihdon osalta annetun direktiivin 2000/64/EY saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Perusteltu lausunto liittyy 23.1.2003 annettuun viralliseen huomautukseen (ks. edellä 3.1.4 kohta).

Suomi kertoi vastauksessaan (5.9.2003), että direktiivin täytäntöönpano on suoritettu siltä osin kuin se koskee direktiivien 85/611/ETY ja 93/22/ETY muuttamista. Direktiivin täytäntöönpano siltä osin kuin se koskee direktiivien 92/49/ETY ja 92/96/ETY muuttamista on kesken, mutta valmistelu on loppusuoralla.

Komissio on päättänyt nostaa Suomea vastaan asiaa koskevan kanteen.

14. Perusteltu lausunto 17.10 2003 (2003/0680); vakuutusyrittäjistä annetun direktiivin 2001/17/EY täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole ilmoittanut toimenpiteistä vakuutusyrittäjistä annetun direktiivin 2001/17/EY saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Perusteltu lausunto liittyy 16.5.2003 annettuun viralliseen huomautukseen (ks. edellä 3.1.10 kohta).

Suomi kertoi vastauksessaan (11.12.2003), että hallitus on antanut eduskunnalle esityksen direktiivin täytäntöönpaneuvaksi lainsäädännöksi. Täytäntöönpano on tarkoitus saattaa päätökseen helmikuun 2004 loppuun mennessä.

15. Perusteltu lausunto 17.10 2003 (2003/0688); laivavarusteista annetun direktiivin 2002/75/EY täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole ilmoittanut toimenpiteistä laivavarusteista annetun direktiivin 2002/75/EY saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Perusteltu lausunto liittyy 16.5.2003 annettuun viralliseen huomautukseen (ks. edellä 3.1.10 kohta).

Suomi kertoi vastauksessaan (7.11.2003), että direktiivi on kokonaisuudessaan pantu täytäntöön.

Komissio on lopettanut valvontamenettelyn.

16. Perusteltu lausunto 13.11.2003 (2003/0865); satamavalvontaa koskevan direktiivin 2001/106/EY täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole ilmoittanut toimenpiteistä satamavalvonnasta annetun direktiivin 2001/106/EY saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Perusteltu lausunto liittyy 24.7.2003 annettuun viralliseen huomautukseen (ks. edellä 3.1.14 kohta).

Suomi ilmoitti vastauksessaan (19.12.2003), että direktiivin täytäntöönpano on edelleen kesken. Tavoitteena on antaa hallituksen esitys direktiivin täytäntöönpanevaksi lainsäädännöksi helmikuussa 2004.

17. Perusteltu lausunto 13.11.2003 (2003/0864); alusten tarkastamista koskevan direktiivin 2001/105/EY täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole ilmoittanut toimenpiteistä alusten tarkastamisesta annetun direktiivin 2001/105/EY saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Perusteltu lausunto liittyy 24.7.2003 annettuun viralliseen huomautukseen (ks. edellä 3.1.14 kohta).

Suomi ilmoitti vastauksessaan (1.12.2003), että direktiivi on kokonaisuudessaan pantu täytäntöön.

Komissio on lopettanut valvontamenettelyn.

18. Perusteltu lausunto 13.11.2003 (2001/2264); väylämaksut

Komissio viittaa lausunnossaan siihen, että Suomessa aluksilta peritään erisuuruisia maksuja sen mukaan, harjoittavatko ne koti- vai ulkomaanliikennettä. *Komission* mukaan tällainen järjestelmä on palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta jäsenvaltioiden väliseen meriliikenteeseen sekä jäsenvaltioiden kolmansien maiden väliseen meriliikenteeseen annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4055/86 1 artiklan vastainen.

Suomen on annettava vastauksensa asiassa 13.1.2004 mennessä.

19. Perusteltu lausunto 19.12.2003 (2001/5081); siirtolupa

Komissio katsoo, että Suomen lainsäädäntö ei täytä EY:n perustamissopimuksen tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien 28 ja 30 artiklan mukaisia velvoitteita siltä osin kuin toisessa jäsenvaltiossa aikaisemmin laillisesti käytetyltä ajoneuvolta edellytetään siirtolupaa Suomessa.

Suomen on annettava vastauksensa asiassa 19.2.2004 mennessä.

NOTIFIKAATIOIT

Suomi on toimittanut kertomuskautena Euroopan yhteisöjen komissiolle direktiivin täytäntöönpanoa koskevia ilmoituksia (notifikaatioita) valtakunnan osalta 119 kpl ja Ahvenanmaan osalta 50 kpl.